


# ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА 2019 ГОДИНА

**ПРИДРУЖЕН С**

**ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА И ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР**

**Април 2020 година**

# Съдържание

**А. Преглед на развитието и резултатите от дейността на предприятието, както и неговото състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправено ..... 3**

Профил на Дружеството ..... 3

Преглед на дейността ..... 6

**Б. Анализ на финансови и нефинансови основни показатели за резултатите от дейността, имащи отношение към стопанската дейност ..... 9**

Избрани показатели за дейността ..... 9

Човешки ресурси ..... 13

Екологични ангажименти ..... 14

**В. Събития, настъпили след датата, към която е съставен годишният финансов отчет ..... 15**

**Г. Перспективи за бъдещо развитие ..... 17**

**Д. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност ..... 19**

**Е. Клонове на Дружеството ..... 19**

**Ж. Използвани от Дружеството финансови инструменти ..... 19**

**Отговорност на ръководството ..... 19**

**Финансов отчет към 31 декември 2019 година**

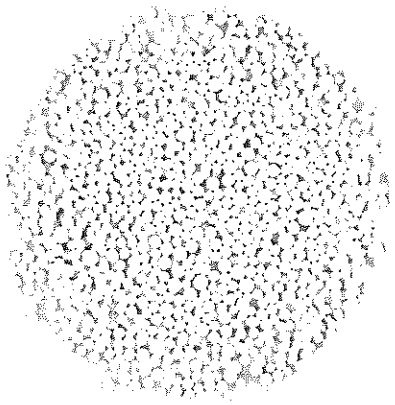
**Доклад на независимия одитор**

## А. Преглед на развитието и резултатите от дейността на предприятието, както и неговото състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправено

## ПРОФИЛ НА ДРУЖЕСТВОТО

„Афер България“ ЕООД е дружество от групата на Acid & Fertilizers Ltd. Групата е водещ производител на азотни торове в Югоизточна Европа и лидер в производството на фосфорни торове на Балканския полуостров чрез производственото си дружество „Агрополихим“ АД. „Афер България“ ЕООД е основен дистрибутор на продуктите на „Агрополихим“ АД за продажби на българския и регионалния пазар. Търговското дружество е създадено през 2001 г. със седалище в град Девня. Намира се в непосредствена близост до пристанище Варна - запад и има директна връзка с националната железопътна мрежа.





Основният предмет на дейност обхваща търговия на едро с азотни, фосфорни и комбинирани торове, както и с други продукти на химическата промишленост.

„Афер България“ ЕООД осъществява своята дейност с наети складове в градовете Девня и Стара Загора, пристанище Бургас и др. Капацитетът на товарене в Девня е 5,000 – 7,000 тона на денонощие опакован продукт, при капацитет на складовата площ – 150,000 тона насипен, 90,000 тона пакетиран и 50,000 тона течен продукт. Капацитетът на товарене в склада в Стара Загора е 200 тона на денонощие, при складова площ за 10,000 тона опакован продукт.

Освен продуктите, производство на „Агрополихим“ АД, „Афер България“ ЕООД ежегодно осигурява от свои партньори-производители над 300,000 тона азотни и фосфорни, моно/двукомпонентни и комбинирани торове, за нуждите на вътрешния и регионалния пазар.

„Афер България“ ЕООД доставя продукти и услуги, които отговарят на най-високите критерии за качество. Те са в съответствие с нормите на международното и националното законодателство.

Качеството на готовите продукти се изследва в Централната изпитвателна лаборатория на „Агрополихим“ АД, акредитирана от ИА „Българска служба за акредитация“ да извършва изпитване на азотни, фосфорни и калиеви торове – амониев нитрат, карбамид (технически), течен азотен тор UAN, калиеви торове, фосфорни гранулирани торове, сложни минерални торове NP и NPK.

„Афер България“ разполага и със специализиран отдел „Агрохимия и почвознание“, който осъществява услуги в следните направления:

- Консултации и изграждане на модел за прецизно торене, съобразен с необходимостта на всяка култура;
- Разработване на цялостна технология за отглеждане на земеделски култури и трайни насаждения;
- Разчитане на резултати от почвени анализи и изготвяне на препоръки за подобряване на почвените характеристики;
- Полска инспекция на семепроизводни посеви и цялостна консултация по заготовката и производствения процес;
- Разработване на адаптирани програми за балансирано торене с течни и сухи продукти.

Чрез специализираното си звено „Агрохимия и почвознание“, „Афер България“ е в помощ на иновативното земеделие, като осъществява ефективна комуникация и провежда директни консултации със земеделци от цялата страна. Част от дейността на дружеството е и участие в различни земеделски форуми – конференции, семинари, изложения и др.

С цел разширяване на териториалния обхват на предлаганите услуги, през 2019 г. екипът на отдел „Агрохимия и почвознание“ е увеличен с трима агроном-консултанти, като двама от агрономите са профилирани в сектор трайни насаждения и зеленчукови култури.



## Структура на капитала и управителни органи

Към 31 декември 2019 и 2018 година внесеният напълно основен капитал е 10,000 хил. лева, разпределен в 100,000 дяла с номинална стойност 100 лева всеки.

„Афер България“ е дружество с ограничена отговорност и информацията по чл. 39 т. 6 от Закона за счетоводството относно прехвърлени собствени акции, е неприложима.

„Афер България“ ЕООД се представлява и управлява от Искър Василев Искров – Управител.

Искър Василев Искров има опит като специалист външнотърговска дейност в Acid & Fertilizers Ltd, където работи от 2001 г. От 2005 г. е управител на „Афер България“ ЕООД, а от 2010 г. е и изпълнителен директор на „Агрополихим” АД.

## Мисия

Мисията на „Афер България“ ЕООД е да се развива, като надежден партньор на своите клиенти, който предлага висококачествени продукти и цялостни, ефективни и икономически изгодни решения за земеделските производители. Като основен дистрибутор на произведените от „Агрополихим” АД минерални торове, компанията има за цел да популяризира продукцията на завода и да увеличава продажбите.

## Стратегия

Стратегията за пазарно развитие е увеличение на дистрибуторската мрежа в страната и в региона, както и разработване на нови пазарни ниши чрез разработване на сложни поликомпонентни гранулирани и течни торове.

## Фирмени политики

***Продуктова политика***
Дружеството търгува със стоки с доказано качество, произведени от „Агрополихим“ АД, както и с вносни торове – традиционните карбамид и диамониев фосфат и комбинирани торове, популярни на българския пазар – NPK и NP.

***Пласментна/дистрибуционна политика***
Дружеството реализира предлаганите от него стоки основно чрез дистрибуторска мрежа – фирми, които дистрибутират стоките до крайния клиент. През последните две години Дружеството увеличи и дяла си на пазара на дребно, в който навлезе през 2016 г. с продажба на малки опаковки в търговската мрежа, предназначени за малки земеделски стопани и любители градинари.

***Ценова политика***
Ценообразуването се извършва въз основа на пазарно-ориентирани методи, като проучване на конкурентите за различни пазари и тяхното отношение спрямо клиентите. Основни принципи при управлението на цените са реализацията на стоките въз основа на познати пазарни сегменти и потенциални клиенти, оптимално ценообразуване и ефективна пласментна политика.

***Рекламна политика***
Рекламата на продуктите се осъществява посредством набор от комуникационни канали с основен таргет земеделските производители – специализирани печатни и електронни медии, участие в специални събития, консултации и семинари, изготвяне на информационни продуктови брошури и други рекламни материали.

„Афер България“ е пример за социално отговорна компания с ефективно управление, която спазва изискванията на законодателството и международните стандарти и е силно конкурентна спрямо останалите играчи на българския и регионалния пазар.

# ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

## Анализ на пазарната среда и описание на основните рискове, пред които е изправено Дружеството

Основните рискове, пред които е изправено всяко едно търговско дружество са:
- пазарен риск;
- ликвиден риск;
- кредитен риск.

Ръководството носи отговорността за установяване и управление на рисковете, с които се сблъсква Дружеството, създава политики за установяване на лимити за поемане на рискове по отделни видове, дефинира правила за контрол върху рисковете и съответствие с установените лимити. Тези политики подлежат на регулярна проверка с цел установяване на настъпили изменения в риска за Дружеството.

Върху резултатите от дейността на Дружеството оказват влияние редица фактори, както макроикономическите условия в България и състоянието на земеделието в страната, така и динамиката на международните пазари на изкуствени торове, конкуренцията, климатичните условия и сезонността. Технологичното модернизиране на земеделието през последните няколко години и навлизането на прецизна и взискателна техника в земеделските полета, повлия и върху количеството и качеството на предлаганите торове. Селскостопанските производители са готови да заплатят допълнителна премия, за да си подсигурят продукти с високо качество, което е гаранция за по-високи добиви и по-добри качествени показатели на зърнените култури, които са резултат на фермерския труд.

***Макроикономически условия и състояние на отрасъл „Земеделие“***

Дейността на Дружеството на вътрешния пазар се влияе от общото икономическо състояние на страната, държавната политика за подпомагане и развитие на сектора, схемите за субсидиране на селското стопанство по мерки и програми за директни плащания, както и от постигнатите резултати на сектор „Земеделие“.

И през 2019 г. ДФ "Земеделие" - Разплащателна агенция (ДФЗ-РА) работи по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2015-2020 и Схемата за единно плащане на площ (СЕПП), които се прилагат в България и чрез тях агенцията разпределя средства за финансиране в земеделския сектор.

Умереното търсене на изкуствени торове на българския пазар в последното тримесечие на 2019 г. предполага запазване на същата тенденция и през следващия отчетен период.

***Динамика на международните пазари на изкуствени торове***

Динамиката на международните пазари и изкупните цени на селскостопанската продукция в България през 2019 г. са основните фактори, които оказват влияние върху сектора и в частност върху дейността на „Афер България“ ЕООД.

Въпреки свития пазар на фосфорни продукти, Дружеството успя да реализира добри продажби на TSP, НП, МАП и НПК на местния пазар и в чужбина.

***Конкуренция***

Силно конкурентната среда, в която работи и се развива Компанията - производителите на торове на Балканския полуостров, както и търговски дружества, филиали на мултинационални компании, ориентирани във внос на стоки, съпоставими с произвежданите и внасяни от Агрополихим АД, обуславят трудностите, които среща на пазара „Афер България“ ЕООД.

Основната промяна, която настъпи през 2019 година и размести пластовете в международен аспект, бе спадът на цените на фосфорните продукти в международен план. Дружеството бе принудено да работи на пазар, който се характеризира с падащи цени на крайните продукти (минерални торове), но скъпи суровини. За да може основният производител на торове, търгувани от Афер България ЕООД, да запази своята лидерска позиция на Балканите и своята конкурентост, бе намерен алтернативен доставчик на фосфати, който да поеме нуждите на производственото предприятие и чрез по-добрите си ценови условия да обезпечи нужната конкурентост на Дружеството.

Страни като Сърбия, България и Румъния се определят като нарастващи пазари, които могат да предоставят поле за оптимизация и могат да бъдат интересна дестинация за големите търговци на торови продукти. Очертават се две линии на поведение – присъствието на пазара се гарантира или чрез отваряне на собствени офиси и директна продажба към дистрибуторите или чрез ексклузивни права за дистрибуция на техните продукти. Всичко това направи 2019 г. интересна година, която сблъска големите играчи на международния пазар не само на глобално, но и на локално ниво.

На международните пазари Дружеството се конкурира с производители и търговци от Мароко, Йордания, Тунис, Русия и Китай.

Дружеството се стреми да предлага иновативни решения и продукти на пазара. Отчетлива е тенденцията, според която монокомпонентните продукти биват заместени с комплексни торове, тъй като това води до оптимизация на разходите на фермерите, а и новите комплексни торове дават по-добри резултати, тъй като придават по-балансирани формули и съдържание на активни вещества, когато се прилагат торовете. В тази връзка от началото на 2020г. Дружеството пуска на пазара няколко нови продукта като NP 18:38 + 5 S (с цинк и без цинк) и NPK 12:35:8, разработвани от Агрополихим АД. Идеята е да се продължи иновативността на Дружеството, предлагайки все по-богато портфолио и асортимент от крайни продукти, както и да се направи опит да се пренасочи търсенето от вече добре познати продукти на пазара към нови и иновативни решения, които водят до по-добри резултати и оптимизация на разходите за фермерите.

***Валутни курсове***

При сериозните обеми парични операции в щатски долари, които осъществява Дружеството, както и значителното поскъпване на валутния курс лев/долар през последните 2 години (вж. графиката по-долу), нетният резултат от промяната на валутните курсове за 2019 г. възлиза на 344 хил. лева загуба при 148 хил. лв. загуба за 2018 г., като се запазва тенденцията в посока увеличение. И през двата периода, Дружеството се стреми да намалява влиянието на флуктуацията на валутния курс, чрез политика на планиране на паричните потоци и хеджиране на валутния курс, която се прилага последователно.




***Климатични условия и сезонност***

Климатичните условия както на местно ниво, така и в глобален мащаб, оказват силно влияние на търсенето на изкуствени торове и съответно върху резултатите от дейността на Дружеството. Реализацията на азотни торове на вътрешния пазар е с ясно изразен сезонен характер, обусловен от спецификата на селскостопанския сектор. В резултат на климатичните изменения се наблюдава изместване на традиционно най-силните като продажби първо и последно тримесечия на годината в посока първо и трето тримесечия на годината.

***Управление на финансовия риск***

Финансовите инструменти, с които оперира Дружеството и свързани с тях счетоводни политики са оповестени в бележка 3 от финансовия отчет. Детайли относно управлението на финансовия риск са отразени в бележка 5 от финансовия отчет.

## Б. Анализ на финансови и нефинансови основни показатели за резултатите от дейността, имащи отношение към стопанската дейност

### Избрани показатели за дейността

| **Финансови показатели** | | **2019** | **2018** | **2017** |
|---|---|---|---|---|
| Нетни приходи от продажби | хил. лв. | 513,556 | 443,683 | 483,132 |
| Нетни приходи от продажби на стоки | хил. лв. | 506,636 | 438,014 | 483,132 |
| Брутен марж от продажби[1] | хил. лв. | 9,903 | 10,199 | 9,334 |
| | % | 1.93% | 2.30% | 1.93% |
| Брутен марж от продажби на стоки[2] | хил. лв. | 9,208 | 9,637 | 9,334 |
| | % | 1.82% | 2.20% | 1.93% |
| EBITDA[3] | хил. лв. | 6,885 | 7,181 | 7,329 |
| | % | 1.34% | 1.62% | 1.52% |
| EBIT[4] | хил. лв. | 6,500 | 6,982 | 7,209 |
| | % | 1.27% | 1.57% | 1.49% |
| Нетна печалба | хил. лв. | 5,079 | 6,020 | 6,713 |
| | % | 0.99% | 1.37% | 1.39% |
| Активи | хил. лв. | 36,467 | 47,778 | 42,694 |
| Дълг[5] | хил. лв. | 20,882 | 17,273 | 17,764 |
| Собствен капитал | хил. лв. | 15,585 | 30,505 | 24,930 |

| **Финансови съотношения** | | **2019** | **2018** | **2017** |
|---|---|---|---|---|
| Възвращаемост на инвестирания капитал | % | 19.43% | 19.44% | 28.11% |
| Възвращаемост на активите (ROA)[7] | % | 12.06% | 13.31% | 17.34% |
| Дълг/Активи | % | 57.26% | 36.15% | 41.61% |
| Собствен капитал/Активи | % | 42.74% | 63.85% | 58.39% |
| Текуща ликвидност[8] | коеф. | 1.62 | 2.67 | 2.35 |
| Обращаемост на стоките | дни | 15 | 17 | 8 |

[1] Брутен марж от продажби – изчислява се като разлика между приходите от продажби на стоки и услуги и себестойността на продадените стоки и услуги, процентът на брутния марж се изчислява като същият се разделя на приходите от продажби на стоки.

[2] Брутен марж от продажби на стоки – изчислява се като разлика между приходите от продажби на стоки и себестойността на продадените стоки, процентът на брутния марж се изчислява като същият се разделя на приходите от продажби на стоки.

[3] EBITDA (earnings before interest, tax, depreciation and amortization) – финансов резултат преди нетни финансови разходи, данъци, амортизация.

[4] EBIT (earnings before interest and tax) – финансов резултат преди нетни финансови разходи и данъци.

[5] Показателят включва краткосрочни и дългосрочни задължения, в т.ч. към свързани лица.

[6] ROACE (return on average capital employed) – изчислява се като финансовият резултат преди нетни финансови разходи и данъци се раздели на усреднената величина на инвестирания капитал. Последният представлява разликата между общата сума на активите и краткосрочните задължения към трети лица.

[7] ROA (return on assets) – изчислява се като нетната печалба (загуба) се раздели на усреднената стойност на активите.

[8] Текуща ликвидност – съотношение между краткосрочните активи и краткосрочните пасиви.

| **Оперативни показатели** | | **2019** | **2018** | **2017** |
|---|---|---|---|---|
| Продажби на амониев нитрат | хил. тона | 401.9 | 338.3 | 445.7 |
| Продажби на моно и диамониев фосфат | хил. тона | 193.4 | 181.6 | 198.4 |
| Продажби на троен суперфосфат | хил. тона | 42.3 | 54.1 | 64.3 |
| Продажби на карбамид | хил. тона | 114.1 | 109.0 | 163.6 |
| Продажби на комбинирани торове | хил. тона | 126.8 | 86.0 | 77.7 |
| Продажби на течен тор и други продукти | хил. тона | 140.2 | 123.5 | 123.5 |
| **Общо продадени количества** | **хил. тона** | **1,018.7** | **892.5** | **1,073.2** |
| Средна численост на персонала | брой | 30 | 28 | 26 |

Нетните приходи от продажби на стоки за 2019 г. нарастват спрямо 2018 с близо 16%, а обемът на продадените количества с 14%, като най-голямо увеличение се наблюдава в продажбите на комбинирани торове и амониев нитрат. Показателите за възвращаемост бележат лек спад през текущата година спрямо 2018 г., а възвращаемостта на инвестирания капитал запазва същите нива. Показателят Собствен капитал/Активи има значително намаление в 2019 г. поради изплатения дивидент на акционерите и съответно намаление на стойността на собствения капитал.

## Резултати от дейността

### *Приходи от продажби*

Както е посочено по-горе през 2019 година са реализирани 1,018 хил. тона торове, което е с 14 % повече спрямо предходния отчетен период и води до 16% по – високи приходи от продажби на стоки. Анализът на продажбите по пазари показва, че увеличението на продажбите се дължи основно на реализираните стоки на външния пазар, където увеличението на приходите е в размер на 33% спрямо 2018г. и в по – малка степен на местния пазар (5% увеличение).

| | | **2019** | **2018** | **2017**[9] |
|---|---|---|---|---|
| Продажби на вътрешния пазар | млн. лв. | 289.1 | 274.7 | 299.9 |
| Продажби за износ и ЕС | млн. лв. | 217.5 | 163.3 | 183.2 |
| **Общо продажби на стоки** | **млн. лв.** | **506.6** | **438.0** | **483.1** |
| Транспортни услуги, свързани с продажба на стоки | млн. лв. | 6.8 | 5.5 | - |
| Посреднически услуги | млн. лв. | 0.1 | 0.2 | - |
| **Общо приходи** | **млн. лв.** | **513.5** | **443.7** | **483.1** |

На външния пазар през 2019 и 2018 г. основният дял от продажбите на стоки е в Румъния. Дружеството реализира продажби и в Гърция, Австрия, Унгария и Сърбия.

С цел подобряване на логистиката и дистрибуцията през 2018 г. и 2019г. Дружеството поддържа складове в няколко ключови точки в страната, от където извършва доставки на стоки към клиенти. Продължава успешно реализацията на вносни торове, внесени на пристанище Констанца в Румъния и реализирани директно на румънския пазар.

[9] През 2017 г. услуги са класифицирани като Други доходи

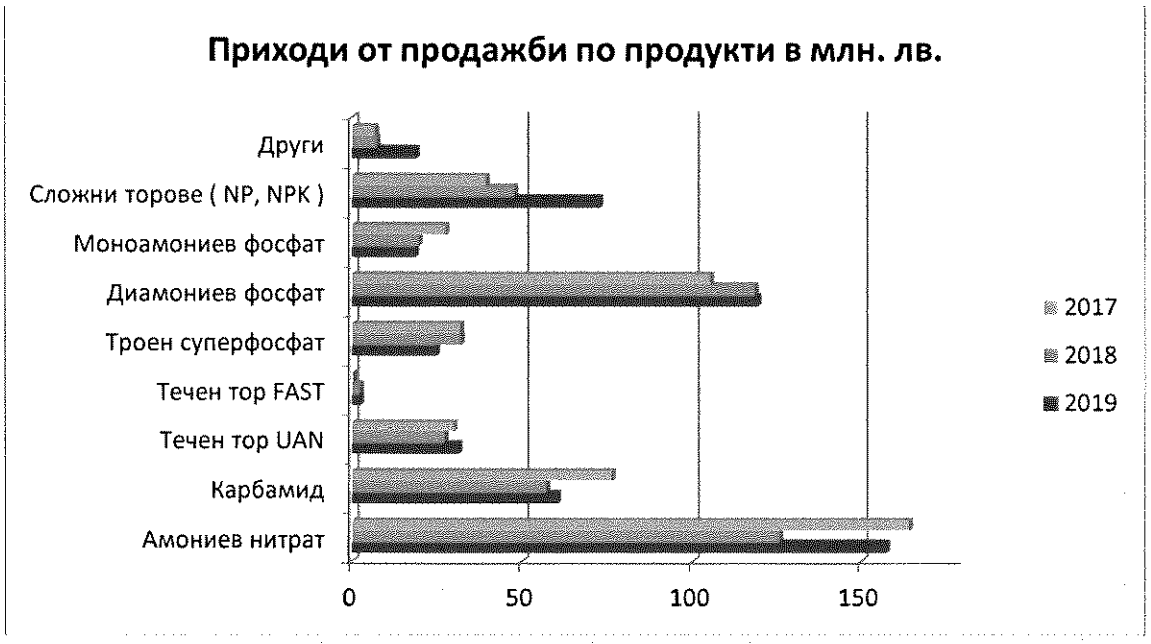
Структурата на приходите от продажби на стоки по видове продукти е, както следва:

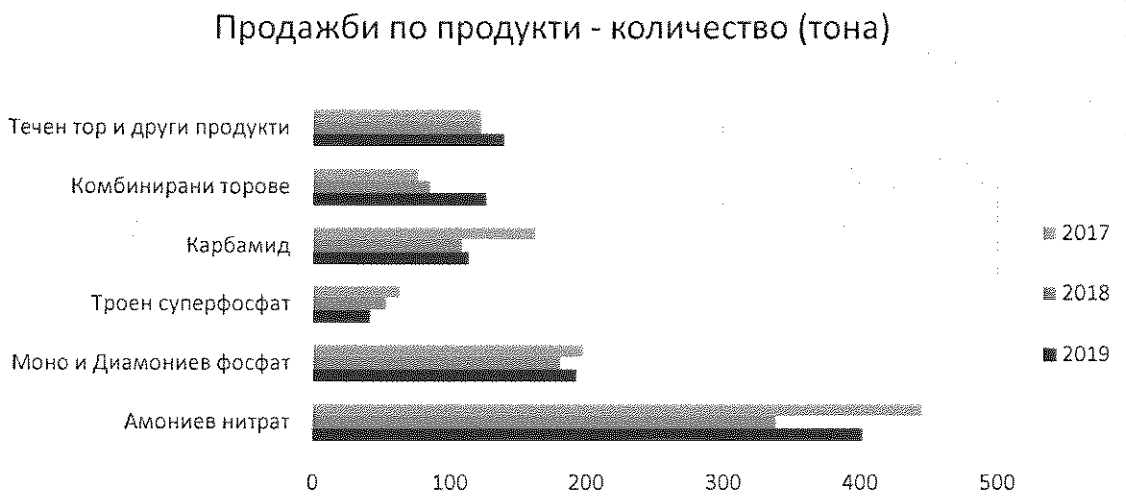
| | | 2019 | 2018 | 2017 |
|---|---|---|---|---|
| Амониев нитрат | млн. лв. | 157.5 | 125.7 | 164.3 |
| Карбамид | млн. лв. | 60.5 | 57.2 | 76.5 |
| Течни торове (UAN и FAST) | млн. лв. | 33.9 | 29.7 | 30.5 |
| Троен суперфосфат | млн. лв. | 24.9 | 32.0 | 32.0 |
| Диамониев фосфат | млн. лв. | 119.3 | 118.4 | 105.4 |
| Моноамониев фосфат | млн. лв. | 18.7 | 19.7 | 27.9 |
| Комбинирани торове ( NP, NPK ) | млн. лв. | 72.9 | 47.9 | 39.5 |
| Други | млн. лв. | 18.9 | 7.4 | 7.0 |
| **Общо продажби на стоки** | **млн. лв.** | **506.6** | **438.0** | **483.1** |

В бележка 6 към годишния финансов отчет за 2019 г. е представена по-детайлна разбивка на приходите от продажби по пазари и видове продукти.

С изключение на тройния суперфосфат и моноамониевия фосфат всички други продукти, включени в търговското портфолио на „Афер България“ ЕООД бележат ръст в приходите от продажби през текущата година спрямо 2018г. Причината за намалените приходи от продажби на моноамониевия фосфат е понижената пазарна цена, докато при тройния суперфосфат понижените приходи съответстват на понижените реализирани обеми. И през 2019 г. се запазва тенденцията да преобладават продажбите на продуктите с марка „Агрополихим“ пред вносните стоки.

В следващите диаграми са представени продажбите на основни продукти по години в милиони лева и в тона:






***Себестойност на продажбите, финансов резултат***

В следващата таблица е представено изменението на себестойността на продажбите през последните две години:

| | | 2019 | 2018 | 2017 |
|---|---|---|---|---|
| Амониев нитрат | млн. лв. | 156.6 | 125.0 | 162.9 |
| Карбамид | млн. лв. | 58.9 | 54.0 | 73.1 |
| Течни торове (UAN и FAST) | млн. лв. | 32.5 | 29.1 | 30.5 |
| Троен суперфосфат | млн. лв. | 24.7 | 31.8 | 31.8 |
| Диамониев фосфат | млн. лв. | 115.0 | 115.0 | 102.9 |
| Моноамониев фосфат | млн. лв. | 18.3 | 19.1 | 27.5 |
| Комбинирани торове ( NP, NPK ) | млн. лв. | 72.0 | 47.0 | 37.5 |
| Други | млн. лв. | 19.4 | 7.4 | 7.6 |
| **Общо себестойност на продадените стоки** | млн. лв. | **497.4** | **428.4** | **473.8** |
| **Себестойност на транспортни услуги, свързани с продажба на стоки** | млн. лв. | **6.2** | **5.1** | **-** |
| **Общо себестойност на продажбите** | млн. лв. | **503.6** | **433.5** | **473.8** |

Въпреки увеличения обем на продажбите на стоки като количество и стойност, през 2019 г. Дружеството реализира по-нисък брутен марж от тях в абсолютна стойност и като процентно изменение към приходите.

За разлика от фосфорните торове, които бележат значителен ценови спад през цялата календарна 2019 година, азотният сезон би могъл да се характеризира като спокоен и "равен"- без големи флуктуации в ценовите нива на азотните продукти, които по-скоро следваха една равна линия през най-пиковите месеци от сезона, което даде една сигурност и спокойствие както на фермери, така и на дистрибутори. Цената на азотните торове не успя да се развие положително в периода декември/април, което даде възможност на фермери и дистрибутори да работят спокойно и да избягват пазарните спекулации и заемането на големи предсезонни позиции. Дружеството,

благодарение на Агрополихим АД, успя да се включи силно в този равен пазар на азотните торове, разчитайки главно на внос на основна суровина, което позволи на Компанията да се ползва със стратегическо предимство относно себестойността на стоките пред своите конкуренти. Вече втора година подред се забелязва отчетливо отдръпване на фермери/дистрибутори от пазара на гранулиран карбамид за сметка на AN и UAN. Сухото и топло време през зимните месеци не са благоприятни условия за торене с гранулиран карбамид, тъй като фермерите търпят големи загуби от неусвоеното количество активно вещество. Това е и една от причините в повишеното търсене на амониев нитрат и течен тор.

***Административни разходи***

Общият размер на административните разходи е относително постоянен и през текущата 2019 г. нараства спрямо 2018 г. едва с 5.7% , което се дължи основно на увеличението на социалните и представителни разходи.

***Разходи за продажба и дистрибуция***

Разходите за продажба и дистрибуция нарастват с 23% през 2019 г. спрямо предходния период, като причините основно са в увеличението на разходите за застраховки, претоварни такси, възнаграждения на персонала и амортизации.

***Нетни финансови разходи***

През 2019 г. Дружеството регистрира нетни финансови разходи в размер на 821 хил. лева при 307 хил. лева за 2018 г. Нетният резултат от финансови операции се формира основно от отчетените през периода операции в чуждестранна валута. Съществена част от доставките на вносни стоки е в щатски долари, като колебанията на валутния курс оказват пряко въздействие върху финансовите приходи и разходи, тъй като Дружеството прилага политика на хеджиране на валутния риск, но не извършва счетоводно отчитане на хеджирането.

## Човешки ресурси

„Афер България“ е компания, фокусирана върху хората, разпознаваща, че устойчивото развитие се основава на компетентността, мотивацията на служителите, изграждането на ефективни екипи. През 2019 г. политиката на Дружеството в областта на управлението на човешките ресурси продължава да е насочена към осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, обучение и развитие на персонала.



Изградената в Дружеството система за управление на човешките ресурси работи в посока мотивиране и стимулиране на персонала чрез обвързване на постигнатите резултати в цялостна система за материално стимулиране, предоставяне на допълнителни социални придобивки, подобряване условията на труд, изготвяне на процедури и политики за кариерно развитие и др. И през 2019 г. основен приоритет в областта на развитието на персонала е подобряването на професионалното обучение и компетенции.

Двама мениджъри от компанията са включени в Центъра за оценка и развитие на мениджърите, който стартира през 2018 г. със самото оценяване. През 2019 г. те взеха участие в програмата за развитие на лидерския потенциал.

Новоназначените служители и в двата отдела на компанията „Търговски“ и „Агрохимия и почвознание“ преминават през задължителни професионални обучения: работа със САП и CRM системи, продуктови обучения, презентационни и комуникационни обучения.

Средносписъчният състав на персонала е сравнително постоянен, като през 2019 г. той е 30 души (за 2018г.: 28 души).

## Екологични ангажименти

Във всички аспекти на дейността си Компанията носи осъзната отговорност пред своите служители, обществото, бизнеса и околната среда.

Опазването на околната среда е приоритет за „Афер България“ ЕООД, в съответствие с ангажимента й за спазване на действащото законодателство в областта на управление отпадъците.

# В. СЪБИТИЯ НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯТ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

- Прокура

Считано от 08 април 2020 г. за прокурист на Дружеството е обявен Филип Серж Бернард Ромбаут.

- COVID-19

Началото на 2020 г. беше белязано от пандемия в световен мащаб, причинена от вируса COVID-19. Почти всички държави в света бяха засегнати в различна степен и въведоха извънредни противоепидемични мерки, с които на практика блокираха живота, икономиката и дейността на огромен брой фирми в целия свят. Свободното движение на хора беше ограничено, което повлия и върху движението на стоките. В България беше въведено извънредно положение, в периода от 13 март до 13 май 2020 г., което доведе до ограничаване на икономическия живот в страната.

Икономическите въздействия от настъпилите събития включват:

- Прекъсване на нормалните бизнес операции, по-специално в „значително засегнатите страни“, които имат висок и/или бързо нарастващ процент темп на зараза;
- Значително нарушаване на бизнеса в „силно изложени сектори“ в световен мащаб, по-специално търговия и транспорт, пътувания и туризъм, хотелиерство, развлечения, спорт, производство, строителство и търговия на дребно; и
- Значително увеличение на икономическата несигурност, което се доказва от по-нестабилните цени на активите и валутните курсове и значителен спад на дългосрочните лихвени проценти в развитите икономики.

Въз основа на публично достъпна информация към датата, на която този финансов отчет е одобрен за издаване, включително на мерките, които вече са предприети от българското правителство, ръководството на Дружеството е направило анализ на възможните ефекти в резултат на пандемията и наложените ограничения, и е разгледало различни сценарии по отношение на потенциалното развитие на епидемията и очакваното ѝ въздействие върху Дружеството и икономическата среда, в която то оперира.

Ръководството разгледа следните оперативни рискове, които биха могли да повлияят неблагоприятно на Дружеството:

- липса на персонал за продължителен период от време;
- прекъсване на доставките на стоки;
- свиване на обема на продажбите.

Ръководството на Дружеството е направило анализ на тези рискове и счита, че към настоящия момент, същите не оказват съществено влияние върху дейността на Дружеството, а именно:

- По отношение на персонала – веднага след обявяване на извънредно положение в страната, ръководството на Дружеството прие и въведе незабавни противоепидемични мерки, с цел предпазване на дейността на Дружеството от най-сериозния бизнес риск, а именно – преустановяване на дейността, поради поставяне на заболели служители и контактните им лица под карантина. Бяха въведени множество организационни и технически мерки, най-важната от които беше свързана със социално дистанциране на служителите чрез пренасочването им на работа от дома, което беше възможно предвид това, че дейността на Дружеството позволява такава мярка. До настоящия момент не са установени случаи на заразени служители, както и не са декларирани случаи на заразени близки и роднини на служителите на Дружеството;

- По отношение на доставките – за кратък период от време, след началото на пандемията, се наблюдаваше известно закъснение на доставките на стоки от някои от засегнатите държави. Въпреки това този процес не беше критичен за Дружеството, тъй като то беше обезпечено с достатъчно стоки за реализация. Към датата на издаване на настоящия финансов отчет, ритъмът на доставките е нормализиран и същите се извършват в съответствие с договорите и логистичните планове;
- По отношение на продажбите – основната част от стоките на Дружеството се реализира в страната и в съседни държави, посредством автомобилен транспорт. През втората половина на месец март и през април 2020 г. се наблюдаваше известно свиване на обема на заявките за експедиция, поради настъпилите затруднения за транспортните фирми, породени от карантината на персонала им и ограниченията за пътуване извън страната. В тази връзка, част от продажбите бяха пренасочени чрез железопътен транспорт, който беше сравнително по-малко засегнат. Въпреки това от началото на пандемията се наблюдава известен спад в обема на продажбите.

Вследствие на предприетите мерки, дейността на Дружеството не беше сериозно засегната от развитието на пандемията. Ръководството на Дружеството очаква, че в резултат от мерките на правителството на Република България за съживяване на икономическия живот и действията на ръководството, дейността ще бъде напълно нормализирана и ще продължи да бъде изпълнявана, в съответствие с първоначалните планове и графици.

Въпреки това, все още е налице риск от намаление на дейността на потенциалните клиенти и влошаване на ликвидността на Дружеството. Ръководството отчита риска и наблюдава обстоятелствата на дневна база. Дружеството използва собствени средства за финансиране, но има и договорени кредитни линии, поради което счита, че наличните финансови ресурси ще са достатъчни да покрият неотменимите разходи, дори и при неблагоприятни, но възможни сценарии за по-нататъшно развитие на пазарната ситуация.

Въз основа на публично достъпна информация, текущите финансови показатели на Дружеството и с оглед на инициираните от ръководството действия, Ръководството не предвижда пряко, непосредствено и значително неблагоприятно въздействие на разпространението на COVID-19 върху Дружеството, неговите операции, финансово състояние и оперативни резултати. Не е възможно да се изключи обаче възможността неблагоприятното въздействие на удължените периоди на блокиране, тежестта и последващото въздействие на наложените мерки върху икономическата среда, в която Дружеството оперира, да се отразят неблагоприятно върху Дружеството и неговото финансово състояние и оперативни резултати в средносрочен и дългосрочен план.

Ръководството на Дружеството продължава да наблюдава внимателно ситуацията и ще отговори адекватно на настъпилите промени в обкръжаващата среда, за да ограничи въздействието на определени рискови обстоятелства, ако и когато настъпят.

Няма други събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този финансов отчет е одобрен за издаване от Управителя.

# Г. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ

Очакванията на Ръководството на Дружеството са през следващата година да успее да задържи същите нива по отношение на реализираните количества продукти на пазара, отчитайки засилващата се конкуренция от страна на производители и търговци в региона, както и лошата агрономическа година, която се наблюдава в Южната част на Румъния. Този район е един от най-плодовитите за страната и традиционно силен пазар за Афер България, където Компанията е установила своето дълготрайно присъствие. Вследствие на застоялата се суша много от фермерите очакват спад в добивите си най-вече на пшеница, което от своя страна би довело до проблеми с ликвидността им на пазара. Много от фермерите биват финансирани от дистрибуторите, на които се разплащат след жътва. Липсата на ликвидност от страна на земеделските производители ще доведе до отлагане на покупките и доставките на нужните продукти за последния възможен момент, което ще съсредоточи търговията в по-късен и по-кратък период от време. Един лош сезон би означавал по-малко добив, по-малко възвращаемост за фермерите, което от своя страна води до по-малко свободни средства за изплащане на взетата стока и инвестиране в нови продукти за следващия сезон. Очакваното свиване на пазара в Румъния е между 30% и 40% на фосфорните продукти главно за кампанията лято 2020/пролет 2021г. Увеличеното предлагане на регионалния пазар ведно с намаленото търсене, ще обуслови сезона със сравнително ниска нива на основните продукти. На фона на тези песимистични прогнози основната цел пред Компанията е да се запазят и отстояват позициите на регионалния пазар, Централна и Източна Европа.

Препотвърждават се данните от международните организации за откриване на нови производствени мощности в държавите от Северна Африка, Азия, Латинска Америка, Туркменистан, което, въпреки очакванията за постепенно слабо повишаване на търсенето в световен мащаб, ще доведе до увеличаване на конкуренцията на пазара. Ценови натиск оказва и тенденцията в поведението на големите компании в бранша (производители и търговци), които, в търсене на по-голям пазарен дял и увеличаване на търгуваните от тях обеми, понижават нормата си на печалба на тон продукт.

Основните цели на „Афер България“ ЕООД в условията на повишаваща се конкуренция са:

- Запазване на пазарните позиции в България;
- Утвърждаване и разширяване на пазарните позиции на регионалния пазар (Сърбия, Румъния, Гърция);
- Промотиране и предлагане на пазара на продукти с произход различен от вече познатите в региона азотно-фосфорни торове;
- Гъвкаво оптимизиране на ценовите равнища с цел ценово предимство спрямо конкурентни вносни продукти;
- Увеличаване на ръста на продажбите на амонячна вода и азотна киселина чрез инвестиции в допълнителни мощности за съхранение, подходящ транспортен парк и нови логистични решения;
- Стимулиране на търговските фирми - дистрибутори при избора на продукти, произвеждани от „Агрополихим“ АД и внасяни от „Афер България“ чрез различни търговски похвати, в това число изграждане на програма за кредитно доверие с пакет от мерки за финансиране;
- Предлагане на допълнителни логистични решения в т.ч. увеличаване дела на използвания железопътен транспорт, както и увеличаване на капацитета на сухоземния транспорт, предлаган от Дружеството;
- Оптимизиране на логистичните ценови нива към партньорите посредством новоизграждащия се зърнен терминал на територията на Агрополихим АД;

- Създаване на групи дистрибутори, разпределени на географски принцип, така че предлаганите продукти да са достъпни до всички крайни клиенти;
- Разширяване на клиентската мрежа чрез увеличаване броя на търговците –включване на малките търговски компании в търговията с торове;
- Привличане на големите зърнопроизводители като директни клиенти;
- Промотиране и реклама на продуктите, предлагани от „Афер България“, чрез разработка на рекламни материали, участие в конференции, изложения, провеждане на презентации, срещи и други събития с цел популяризиране на дейността на Дружеството и предлаганите от него продукти;
- Надграждане на стартиралата през 2015 г. дейност, реализирана от отдел „Агрохимия и почвознание“ – предлагане на услуги и дейности, обслужващи селскостопанския сектор, като изготвяне на торови програми, разчитане на резултати от почвени анализи, препоръки по почвени анализи, обучения, пробовземане и направата на почвени анализи, технологии за отглеждане на различни видове земеделски култури, сеитбообороти и др. Налагане на течните торове като алтернативен и високоефективен продукт. Един от инструментите за това е научна обосновка на ефективността от използването на предлагания течен тор чрез изграждане и наблюдение на опитни полета;
- Увеличение на пазарното присъствие и налагане на новите комбинирани течни торове на „Агрополихим“ АД от марката ФАСТ, които се предлагат предимно в малки разфасовки;
- Разширяване и подобряване на складовите възможности на клона в Стара Загора, чрез реконструкция на съществуващите складове с цел възможност за доставка на насипни торове и последващо опаковане, както и изграждане на склад за съхранение на течен азотен тор с вместимост 3,000 тона;
- Наемане на допълнителни складове в страната и региона, предсезонно позициониране на стока с цел обезпечаване на доставките в периоди на засилено търсене;
- Запазване на пазарните позиции на територията на Румъния, чрез оптимизация на транспортните разходи и намаляване на себестойността на стоките предлагани в страната;
- Увеличение на пазарния дял на пазара на дребно с гранулирани торове в малки разфасовки през 2020 г.

## Очаквани инвестиции и доход от инвестиции

Очакваните инвестиции през 2020 г. са свързани основно с финализирането до края на 2020 г. на на мащабния проект по внедряване на интегрирана система за управление на ресурсите (ERP) SAP S/4 Hana и SAP YL. Продуктивният старт на системата е планиран за 01.01.2021 г.

## Развитие на персонала

Основните дългосрочни цели на Дружеството: устойчиво развитие, запазване на пазарните позиции и инвестиции в развитието на персонала бележат тенденциите и за 2020 г., а именно въвеждане на съвременни интерактивни програми за обучения за търговците, професионални обучения на експертите от другите области, повишаване на дигиталните компетенции и езиковите умения на хората в компанията.

## Предстоящи сделки от съществено значение за дейността на Дружеството

За 2020 г. не са планирани съществени или необичайни сделки, които да окажат влияние върху обичайната дейност на Дружеството.

# Д. ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНАТА ДЕЙНОСТ

Дружеството не извършва действия в областта на научноизследователската и развойната дейност. През последните няколко години Дружеството изгради и оперира опитни полета, за които разработва специални торови програми с цел наблюдение на резултатите от наторяването и научна обосновка на ефективността от използването на предлагания течен тор.

# Е. КЛОНОВЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Дружеството има клон в Стара Загора, където оперира чрез нает склад.

# Ж. ИЗПОЛЗВАНИ ОТ ДРУЖЕСТВОТО ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Използваните от Дружеството финансови инструменти, експозицията по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск и риска на паричния поток, както и политиката на управление на финансовия риск за детайлно оповестени в бележки 5 и 26 от финансовия отчет.

# ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, за финансовите резултати от неговата дейност и за паричните потоци, в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Дружеството прилага за целите на отчитане по българското счетоводно законодателство Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския съюз. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които са разумни при конкретните обстоятелства.

Ръководството потвърждава, че е действало съобразно своите отговорности, и че финансовият отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приложими в Европейския съюз.

Ръководството също така потвърждава, че при изготвяне на настоящия доклад за дейността е представило вярно и честно развитието и резултатите от дейността на предприятието за изминалия период, както и неговото състояние и основните рискове, пред които е изправено. Ръководството е одобрило за издаване доклада за дейността и финансовия отчет за 2019 г. на 27 април 2020 г.

27 април 2020 г.
гр. Девня




Искър Искров
Управител

# Афер България ЕООД

**Финансов отчет**
**за годината, завършваща на 31 декември 2019**
**с доклад на независимия одитор**

**Съдържание**

| | |
|---|---|
| Отчет за финансовото състояние | 3 |
| Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход | 4 |
| Отчет за промените в собствения капитал | 5 |
| Отчет за паричните потоци | 6 |
| Бележки към финансовия отчет | 7 |

**Доклад на независимия одитор**

## Отчет за финансовото състояние

| В хиляди лева | *Бележка* | 31 декември 2019 | 31 декември 2018 |
|---|---|---|---|
| **Активи** | | | |
| Машини, съоръжения и оборудване | *16* | 1,306 | 630 |
| Нематериални активи | *17* | 1,904 | 1,031 |
| Отсрочени данъчни активи | *15* | 194 | 151 |
| **Общо нетекущи активи** | | **3,404** | **1,812** |
| Материални запаси | *18* | 6,866 | 34,334 |
| Търговски и други вземания | *19* | 7,790 | 6,692 |
| Вземания от свързани лица | *28* | 1,150 | 1,161 |
| Пари и парични еквиваленти | *20* | 17,257 | 3,779 |
| **Общо текущи активи** | | **33,063** | **45,966** |
| **Общо активи** | | **36,467** | **47,778** |
| **Собствен капитал** | | | |
| Регистриран капитал | *21* | 10,000 | 10,000 |
| Печалби и загуби | *21* | 5,585 | 20,505 |
| **Общо собствен капитал** | | **15,585** | **30,505** |
| **Пасиви** | | | |
| Пасиви по лизинги | 23 | 364 | - |
| Доходи на наети лица | *22* | 58 | 53 |
| **Общо нетекущи пасиви** | | **422** | **53** |
| Задължения към свързани лица | *28* | 9,097 | 11,726 |
| Пасиви по договори с клиенти | *6* | 10,228 | 4,265 |
| Търговски и други задължения | *24* | 908 | 1,183 |
| Пасиви по лизинги | *23* | 204 | - |
| Задължение за текущ корпоративен данък | *25* | 23 | 46 |
| **Общо текущи пасиви** | | **20,460** | **17,220** |
| **Общо пасиви** | | **20,882** | **17,273** |
| **Общо собствен капитал и пасиви** | | **36,467** | **47,778** |

Бележките на страници от 7 до 54 са неразделна част от този финансов отчет.

Искър Искров
*Управител*

Даниела Запрянова
*Съставител*

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Добрина Калоянова
*Управител*

Иван Андонов
*Регистриран одитор,*
*отговорен за одита*

## Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

**За годината, завършваща на 31 декември**

| *В хиляди лева* | *Бележка* | **2019** | **2018** Преизчислен* |
|---|---|---|---|
| Приходи от продажби | *6,2(е)* | 513,556 | 443,683 |
| Себестойност на продажбите | *7,2(е)* | (503,653) | (433,484) |
| **Брутна печалба** | | **9,903** | **10,199** |
| Други доходи | *8,2(е)* | 607 | 310 |
| Разходи за продажба и дистрибуция | *9* | (3,158) | (2,568) |
| Административни разходи | *10* | (369) | (349) |
| Обезценка на търговски и други вземания | *19,26* | (14) | (17) |
| Други разходи за дейността | *11* | (469) | (593) |
| **Печалба от оперативната дейност** | | **6,500** | **6,982** |
| Финансови приходи | *14* | 14 | 3 |
| Финансови разходи | *14* | (835) | (310) |
| **Нетни финансови приходи / (разходи)** | | (821) | (307) |
| **Печалба преди данъци** | | **5,679** | **6,675** |
| Разходи за данък | *15* | (600) | (655) |
| **Печалба за годината** | | **5,079** | **6,020** |
| **Друг всеобхватен доход** | | | |
| *Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата* | | | |
| Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи | 22 | 1 | (11) |
| **Общо всеобхватен доход за периода** | | **5,080** | **6,009** |

* *Виж Бележка 2 (е)*

Бележките на страници от 7 до 54 са неразделна част от този финансов отчет.

Искър Искров
*Управител*

Даниела Запрянова
*Съставител*

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Добрина Калоянова
*Управител*

Иван Андонов
*Регистриран одитор, отговорен за одита*

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 045 КПМГ ОДИТ ООД

## Отчет за промените в собствения капитал

| *В хиляди лева* | *Бележка* | Регистриран капитал | Печалби и загуби | Общо |
|---|---|---|---|---|
| Салдо към 1 януари 2018 | | 10,000 | 14,496 | 24,496 |
| **Всеобхватен доход за годината** | | | | |
| Печалба за годината | | - | 6,020 | 6,020 |
| Друг всеобхватен доход | *22* | - | (11) | (11) |
| Общо всеобхватен доход за годината | | - | 6,009 | 6,009 |
| **Салдо към 31 декември 2018** | | **10,000** | **20,505** | **30,505** |
| Салдо към 1 януари 2019 | | 10,000 | 20,505 | 30,505 |
| Сделки с едноличния собственик на капитала | | | | |
| Разпределени дивиденти | *21* | - | (20,000) | (20,000) |
| **Общо сделки със собственика** | | **-** | **(20,000)** | **(20,000)** |
| **Всеобхватен доход за годината** | | | | |
| Печалба за годината | | - | 5,079 | 5,079 |
| Друг всеобхватен доход | *22* | - | 1 | 1 |
| **Общо всеобхватен доход за годината** | | **-** | **5,080** | **5,080** |
| **Салдо към 31 декември 2019** | | **10,000** | **5,585** | **15,585** |

Бележките на страници от 7 до 54 са неразделна част от този финансов отчет.

Искър Искров
*Управител*

Даниела Запрянова
*Съставител*

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Добрина Калоянова
*Управител*

Иван Андонов
*Регистриран одитор,*
*отговорен за одита*

## Отчет за паричните потоци

### За годината, завършваща на 31 декември

| *В хиляди лева* | *Бележка* | 2019 | 2018 |
|---|---|---|---|
| **Парични потоци от оперативната дейност** | | | |
| Постъпления от клиенти и други дебитори | | 591,968 | 505,893 |
| Възстановени (платени) косвени данъци, нетно | | 897 | (2,916) |
| Плащания към доставчици и кредитори | | (555,100) | (524,137) |
| Плащания за заплати, осигуровки | | (973) | (900) |
| Други постъпления | | 22 | 138 |
| Други плащания | | (114) | (83) |
| **Паричен поток от оперативната дейност** | | **36,700** | **(22,005)** |
| Изплатени дивиденти | *21* | (20,000) | - |
| Платен корпоративен данък | *24* | (666) | (686) |
| **Нетен паричен поток от оперативна дейност** | | **16,034** | **(22,691)** |
| **Парични потоци от инвестиционна дейност** | | | |
| Плащания за придобиване на имоти, машини, съоръжения и оборудване и нематериални активи | | (2,365) | (2,444) |
| Постъпления от продажба на имоти, машини, съоръжения и оборудване | | - | 82 |
| Получени лихви | *14* | 14 | 3 |
| **Нетен паричен поток за инвестиционна дейност** | | **(2,351)** | **(2,359)** |
| **Парични потоци от финансовата дейност** | | | |
| Плащания по пасиви по лизинги | *23* | (200) | - |
| Платени лихви | *14* | (5) | (3) |
| **Нетен паричен поток за финансова дейност** | | **(205)** | **(3)** |
| **Нетно увеличение / (намаление) на паричните наличности и еквиваленти** | | **13,478** | **(25,053)** |
| Парични наличности и еквиваленти към 1 януари | *20* | 3,779 | 28,832 |
| **Парични наличности и еквиваленти към 31 декември** | *20* | **17,257** | **3,779** |

Бележките на страници от 7 до 54 са неразделна част от този финансов отчет.

Искър Искров
*Управител*

Даниела Запрянова
*Съставител*

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Добрина Калоянова
*Управител*

Иван Андонов
*Регистриран одитор,*
*отговорен за одита*

**Бележки към финансовия отчет**


| Бел. | | Стр. | Бел. | | Стр. |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. | Статут и предмет на дейност | 8 | 16. | Машини, съоръжения и оборудване | 40 |
| 2. | База за изготвяне | 8 | 17. | Нематериални активи | 41 |
| 3. | Значими счетоводни политики | 10 | 18. | Материални запаси | 42 |
| 4. | Оценка на справедливите стойности | 29 | 19. | Търговски и други вземания | 42 |
| 5. | Управление на финансовия риск | 29 | 20. | Пари и парични еквиваленти | 43 |
| 6. | Приходи от продажби | 31 | 21. | Капитал | 43 |
| 7. | Себестойност на продажбите | 35 | 22. | Доходи на наети лица | 43 |
| 8. | Други доходи | 35 | 23. | Пасиви по лизинги | 45 |
| 9. | Разходи за продажба и дистрибуция | 36 | 24. | Търговски и други задължения | 46 |
| 10. | Административни разходи | 36 | 25. | Дължим корпоративен данък | 47 |
| 11. | Други разходи | 36 | 26. | Финансови инструменти | 47 |
| 12. | Разходи по икономически елементи | 37 | 27. | Потенциални задължения и условни пасиви | 51 |
| 13. | Разходи за персонала | 37 | 28. | Свързани лица | 51 |
| 14. | Финансови приходи и разходи | 38 | 29. | Събития след датата на финансовия отчет | 53 |
| 15. | Разходи за данъци | 38 | | | |

**Бележки към финансовия отчет**

## 1. Статут и предмет на дейност

Афер България ЕООД, гр. Девня е вписано в Търговския регистър по ф.д. № 2428/ 2001 г. с ЕИК 123512950. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Девня, Промишлена зона. Едноличен собственик на капитала на Афер България ЕООД е Асид енд Фъртилайзърс Лимитид – Британски Вирджински Острови. Предметът на дейност на Дружеството е търговия с торове и продукти на химическата промишленост.

Дружеството се представлява и управлява от Управителя Искър Искров.

## 2. База за изготвяне

### (а) Съответствие

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). Финансовият отчет е одобрен за издаване от ръководството на Дружеството на 27 април 2020 г.

### (б) База за измерване

Този финансов отчет е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на задължението по плана за дефинирани доходи, което е измерено по настояща стойност на задължението и деривативните финансови инструменти, които са отчетени по справедлива стойност.

### (в) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Цялата финансова информация е представена в лева закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

### (г) Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Дружеството и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

#### *(i) Преценки*

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 16 – Машини, съоръжения и оборудване, по отношение определяне на полезните животи;
- Бележка 18 – Материални запаси, по отношение оценка до нетна реализируема стойност.

**Бележки към финансовия отчет**

**2. База за изготвяне (продължение)**

**(г) Използване на приблизителни оценки и преценки (продължение)**

***(ii) Несигурност в допусканията и оценките***

Информация за несигурност в допусканията и оценките, за които има значителен риск да доведат до съществени корекции в следващата финансова година, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 22 – оценка на задължение по план с дефинирани доходи; основни актюерски допускания;
- Бележка 16 и 23 – идентифициране на лизингови договори в обхвата на МСФО 16.

**(д) Действащо предприятие**

Финансовият отчет е изготвен на базата на предположението, че Дружеството е действащо предприятие и ще продължава своята дейност в обозримо бъдеще.

При оценката на предположението за действащо предприятие ръководството е взело предвид цялата налична информация за бъдещето, която обхваща най – малко, но без да се ограничава до дванадесет месеца от края на отчетния период включително по отношение на потенциалните последици на развитието на COVID-19, което е оповестено в бележка 29 Събития след датата на финансовия отчет. Преценката се основава на подробен анализ на факторите, свързани с текущата и очакваната рентабилност, потенциални източници на финансиране и др.

Ръководството предвижда, че съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране ще бъдат адекватни за ликвидните нужди на Дружеството през 2020 година.

**(е) Сравнителна информация**

Както е оповестено в бележка 6 (г), при договорена доставка на стоки с транспорт до място, посочено от клиента, Дружеството признава приходи от продажба на стоки, когато изпълни задължението си да достави стоките на клиента. В този случай за Дружеството възникват допълнителни разходи за транспорт и вземанията съгласно договора включват съответното възнаграждение. През 2019 година Дружеството е установило, че разходите за транспорт и съответното възнаграждение са били представени погрешно на нетна база като част от други доходи вместо приходи и себестойност на услугите. Представянето беше променено с рекласификация на всеки един от засегнатите компоненти. В резултат от това данните за 2018 година са рекласифицирани, както е посочено в таблицата по-долу:

| *В хиляди лева* | 2018, както е докладвана | Рекласификация | 2018 след рекласификация |
|---|---|---|---|
| Приходи от продажби | 438,014 | 5,669 | 443,683 |
| Себестойност на продажбите | (428,377) | (5,107) | (433,484) |
| **Брутна печалба** | **9,637** | **562** | **10,199** |
| Други доходи | 872 | (562) | 310 |
| **Нетна печалба (загуба)** | **6,020** | **-** | **6,020** |

**Бележки към финансовия отчет**

## 3. Значими счетоводни политики

С изключение на промените, обяснени в бележка 3(а), Дружеството е приложило последователно значимите счетоводни политики представени по-долу за всички периоди, представени в този финансов отчет.

### (а) Промени в счетоводните политики

- **МСФО 16 - Лизинг**

МСФО 16 – Лизинг е в сила от 1 януари 2019 година и Дружеството го е приложило първоначално в настоящия самостоятелен финансов отчет. Други нови стандарти, които също влизат в сила от 1 януари 2019 г., нямат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

Дружеството приложи МСФО 16 използвайки модифицирания ретроспективен подход. Съответно, съпоставимата информация, представена за 2018 г. не е преизчислена – представена е, както е била предходно отчетена, съгласно МСС 17 и свързаните разяснения. За всички лизингови договори Дружеството приложи опцията на модифицирания ретроспективен подход, съгласно МСФО 16 В8 (б)(ii), съгласно която активите с право на ползване към 1 януари 2019 г. се признават в размер, равен на стойността на съответния пасив по лизинга. В резултат на това няма ефекти в натрупаните печалби и загуби към датата на първоначалното прилагане на стандарта. Детайлни оповестявания относно промените в счетоводните политики са оповестени по-долу. В допълнение, изискванията за оповестяване на МСФО 16 като цяло не са приложени към съпоставимата информация.

#### А. Определение за лизинг

В предходните периоди Дружеството определяше в началото на договора дали споразумението е или съдържа лизинг, съгласно КРМСФО 4 - Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг. Понастоящем Дружеството прави оценка дали договорът е или съдържа лизинг на база на определението за лизинг, както е оповестено в бележка 3 (й).

При преминаването към МСФО 16 Дружеството избра да приложи практическото улеснение да наследи оценката за това, кои транзакции са лизинг. Дружеството приложи МСФО 16 само към договорите, идентифицирани в предходни периоди като лизинг. Договорите, които не са идентифицирани като лизинги, съгласно МСС 17 и КРМСФО 4 не се преразглеждат за това дали съдържат лизинг, съгласно МСФО 16. Съответно, определението за лизинг съгласно МСФО 16 е приложено само към договорите, които са сключени или променени на или след 1 януари 2019 г.

#### Б. Дружеството като лизингополучател

Дружеството наема като лизингополучател активи, които в предходни периоди са класифицирани като оперативни или финансови на база на оценката дали лизингът прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива на Дружеството. Съгласно МСФО 16 Дружеството признава активи с право на ползване и пасив по лизинга за един от лизинговите си договори. Това означава, че този лизинг са вече е признат в отчета за финансовото състояние.

В началото на лизинга или при промяна на договор, който съдържа лизингов компонент, Дружеството разпределя възнаграждението по договора към всеки лизингов компонент на базата на относителните единични цени на всеки лизингов компонент.

#### *(i)* Лизинги, класифицирани като оперативни, съгласно МСС 17

Дружеството е класифицирало в предходни периоди лизинг на специализирани транспортни средства като оперативни лизинги, съгласно МСС 17. При преминаване за тези лизинги пасивите по лизинга са оценени по настоящата стойност на оставащите плащания по лизинга, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на Дружеството към 1 януари 2019 г. Активите с право на ползване се оценяват на стойност равна на пасива по лизинга, коригирана със стойността на всички предплащания или начислени лизингови плащания. Дружеството прилага този подход към всички лизинги.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(а) Промени в значимите счетоводни политики (продължение)**

- **МСФО 16 – Лизинг (продължение)**

***(i)* Лизинги, класифицирани като оперативни, съгласно МСС 17 (продължение)**

Дружеството е направило тест за обезценка на активите с право на ползване към датата на преминаване и е заключило, че няма индикации за обезценка на активите с право на ползване.

Дружеството е използвало някои практически улеснения при прилагането на МСФО 16 към лизингите, които са били предходно класифицирани като оперативни, съгласно МСС 17. По-конкретно Дружеството:

- не е признало активи с право на ползване и пасиви по лизинги, за които лизинговият срок приключва в рамките на 12 месеца от датата на първоначално прилагане и които нямат опции за покупка;
- не е признало активи с право на ползване и пасиви по лизинги на активи с ниска стойност (напр. компютърно оборудване);
- не е включило първоначалните преки разходи в оценката на актив с право на ползване към датата на първоначално прилагане; и
- е използвало последваща информация при определяне на срока на лизинга.

***(ii)* Лизинги, класифицирани като финансови, съгласно МСС 17**

Дружеството не ползва под наем активи, класифицирани като финансов лизинг, съгласно МСС 17 към 1 януари 2019 г., които да следва да се отразят като активи с право на ползване при преминаване към МСФО 16.

В резултат от избраните методи за преминаване от Дружеството при прилагането на тези стандарти, съпоставимата информация в този финансов отчет не е била преизчислена, за да отрази изискванията на новите стандарти.

**В. Дружеството като лизингодател**

Дружеството е лизингодател по лизингови договори, но тъй като отчитането по МСФО 16 не се различава при лизингодателите спрямо това по преди действащия МСС 17, преминаването към МСФО 16 не оказа влияние на финансовия отчет на Дружеството по отношение на договорите, по които то е лизингодател.

**Ефект върху годишния финансов отчет (Ефект от преминаване)**

При преминаването към МСФО 16 Дружеството призна допълнителни активи с право на ползване и допълнителни пасиви по лизинг без ефект в натрупаните печалби и загуби. Ефектите от преминаването са обобщени по-долу:

| *В хиляди лева* | ***Бележка*** | **1 януари 2019** |
|---|---|---|
| Транспортни средства - активи с право на ползване | *16 (б)* | 757 |
| Отсрочени данъчни активи | | - |
| Пасиви по лизинги | *23* | 757 |
| Натрупани печалби и загуби | | - |

При оценката на пасивите по лизинги за лизингите, класифицирани като оперативни, Дружеството е дисконтирало лизинговите плащания като е използван диференциален лихвен процент към 1 януари 2019 г. от 1.6%.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(а) Промени в счетоводните политики (продължение)**

***(ii)* Лизинги, класифицирани като финансови, съгласно МСС 17 (продължение)**

| *В хиляди лева* | **1 януари 2019** |
|---|---|
| Задължения по оперативни лизинги към 31 декември 2018 г. | 987 |
| Дисконтирани с диференциалния лихвен процент към 1 януари 2019 г. | 946 |
| Задължения по финансов лизинг, признати към 31 декември 2018 г. | - |
| – Изключение за признаване на лизинги на активи на ниска стойност | (2) |
| – Изключение за признаване на лизинги, чийто срок е по-малък от 12 месеца към датата на преминаване | (187) |
| – Опции за удължаване, за които е достатъчно сигурно, че ще бъдат упражнени | - |
| Пасиви по лизинг, признати към 1 януари 2019 г. | 757 |

- **Други промени**

Описаните по-долу промени, приложени от 1 януари 2019 г. не оказват влияние върху финансовия отчет на Дружеството.

- Промени в МСФО 9: Характеристики на предплащане с отрицателна компенсация, в сила от 1 януари 2019 г;
- КМРСФО 23 Несигурност относно определяне на корпоративния данък, в сила от 1 януари 2019 г;
- Промени в МСС 28: Дългосрочни инвестиции в асоциирани дружества и съвместни предприятия, в сила от 1 януари 2019 г;
- Годишни подобрения към цикъла МСФО 2015-2017, в сила от 1 януари 2019 г.;
- Промени в МСС 19: Промени в плана, прекратяване или уреждане, в сила от 1 януари 2019 г.

**(б) Чуждестранна валута**

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутирана по курса в края на периода.

Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Курсови разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба, или отговарящи на условията хеджинги на паричен поток, които се признават в друг всеобхватен доход. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, не се преизчисляват.

От 1999 година обменният курс на българския лев (BGN) е фиксиран към еврото (EUR). През текущия и предходните периоди, обменният курс е BGN 1.95583 = EUR 1.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(в) Финансови инструменти**

***(i) Признаване и първоначално измерване***

Търговските вземания първоначално се признават, когато са възникнали. Всички други финансови активи и пасиви са първоначално признати, когато Дружеството става страна по договорните условия на инструмента.

Финансов актив (освен търговските вземания без съществен компонент на финансиране) или финансов пасив се измерва първоначално по справедлива стойност плюс, за позиции, които не се отчитат по справедлива стойност през печалба и загуба, разходи по сделката, които са пряко свързани с неговото придобиване или издаване. Търговски вземания без съществен компонент на финансиране се измерват първоначално по съответната им цена на сделката (транзакционна стойност).

***(ii) Класификация и последващо измерване***

МСФО 9 съдържа три основни категории за класификация на финансовите активи: измервани по амортизирана стойност, по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (ССДВД) и по справедлива стойност през печалбата или загубата (ССППЗ), като след първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в една от тези категории.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря и на двете условия и не е определен по ССППЗ:

- държи се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

При първоначално признаване на капиталова инвестиция, която не е държана за продажба, Дружеството може еднократно да избере да представи последващите промени в справедливата стойност на инвестицията в друг всеобхватен доход. Този избор се прави на база инвестиция по инвестиция.

Финансовите активи не се рекласифицират след тяхното първоначално признаване, освен ако Дружеството промени бизнес модела за управление на финансови активи, в който случай всички засегнати финансови активи се рекласифицират от първия ден на първия отчетен период, следващ промяната в бизнес модела.

Всички финансови активи, които не се класифицират като измервани по амортизирана стойност или по ССДВД, както е описано по-горе, се измерват по ССППЗ. Това включва всички деривативни финансови активи. При първоначалното признаване Дружеството може еднократно да определи финансов актив, който иначе отговаря на изискванията да бъде измерван по амортизирана стойност или по ССДВД като ССППЗ, ако това ще елиминира или значително ще редуцира счетоводните несъответствия, които иначе биха възникнали.

**Финансови активи – Оценка на бизнес модела**

Дружеството прави оценка на целите на бизнес модела, по който даден финансов актив се държи на ниво портфейл, тъй като това най-добре отразява начина, по който се управлява бизнесът и се предоставя информация на ръководството. Информацията, която се взема под внимание включва:

- посочените политики и цели на портфейла и действието на тези политики на практика. Включително дали стратегията на ръководството се фокусира върху получаване на договорния лихвен доход, поддържане на определен профил на лихвения процент, съпоставяне на продължителността на финансовите активи с продължителността на всякакви свързани задължения или очаквани парични потоци или реализиране на парични потоци чрез продажба на активите;

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(в) Финансови инструменти (продължение)**

**Финансови активи – Оценка на бизнес модела (продължение)**

- как се оценява и отчита дейността на портфейла пред ръководството на Дружеството;
- рисковете, които засягат представянето на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел) и как се управляват тези рискове;
- как се компенсират управителите на бизнеса - напр. дали компенсацията се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци; и
- честотата, обема и периода на продажбите на финансови активи в предходни периоди, причините за такива продажби и очакванията за бъдещи продажби.

Прехвърлянето на финансови активи на трети страни в сделки, които не отговарят на условията за отписване, не се счита за продажби за тази цел, в съответствие с продължаващото признаване на активи от Дружеството.

Финансовите активи, които се държат за търгуване или се управляват и чието изпълнение се оценява на база справедливата стойност, се оценяват на база ССППЗ.

**Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва**

За целите на тази оценка „главницата" се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата" се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата.

При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Дружеството разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Дружеството взема предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;
- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;
- характеристиките за предплащане и удължаване; и
- условия, които ограничават претенциите на Дружеството към парични потоци от определени активи (например характеристики без право на регрес).

Характеристика за предплащане съответства на критериите за плащане само на главница и лихви, ако предплащането представлява неизплатена сума на главницата и лихвата върху неизплатената главница, която може да включва разумна допълнителна компенсация за предсрочно прекратяване на договора. Освен това, финансов актив, придобит с отстъпка или премия, до договорната му номинална сума, функция, която позволява или изисква предплащане в размер, който представлява по същество номиналната сума, плюс натрупана (но неизплатена) договорна лихва (която може да включва и разумна допълнителна компенсация за предсрочно прекратяване), се счита за съответстващ с този критерий, ако справедливата стойност на предплащането е незначителна при първоначалното признаване.

Финансовите активи на Дружеството включват търговски и други вземания и парични средства, които са класифицирани като измервани по амортизирана стойност.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(в) Финансови инструменти (продължение)**

**Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва (продължение)**

Финансовите активи по амортизирана стойност се оценяват като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се намаля със загубите от обезценка. Приходите от лихви, печалбите и загубите от валутно-курсови разлики и обезценката се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване се признава в печалбата или загубата.

Финансовите активи, отчетени по ССППЗ се оценяват впоследствие по справедлива стойност. Нетните печалби и загуби, включително доходи от лихви и дивиденти, се признават в печалбата или загубата, освен за деривативите определени за хеджиращи инструменти, за които се прилага отчитане на хеджирането.

**Финансови пасиви – Класификация, последващо измерване и печалби и загуби**

Финансовите пасиви се класифицират по амортизирана стойност или според ССППЗ. Финансовият пасив се класифицира според ССППЗ, ако е класифициран като държан за продажба, като дериватив или обозначен като такъв при първоначалното признаване. Финансовите пасиви според ССППЗ се измерват по справедлива стойност, а нетните печалби и загуби, включително разходите за лихви, се признават в печалбата или загубата. Другите финансови пасиви впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Разходите за лихви и валутните печалби и загуби се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване също се признава в печалбата или загубата. Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и банкови заеми, класифицирани по амортизирана стойност, както и деривативи, класифицирани по справедлива стойност през печалбите и загубите.

***(iii) Отписване***

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени или при която Дружеството не прехвърля и не запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността, нито запазва контрол върху финансовия актив.

Дружеството отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, или са отменени, или са изтекли. Дружеството също така отписва финансов пасив, когато неговите условия се променят и паричните потоци от модифицирания пасив са съществено различни, като в този случай се признава нов финансов пасив по справедлива стойност, който се базира на променените условия.

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност и платеното възнаграждение (включително всички прехвърлени непарични активи или поети задължения) се признава в печалбата или загубата.

***(iv) Компенсирано представяне***

Финансови активи и пасиви се компенсират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да компенсира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(в) Финансови инструменти (продължение)**

***(v) Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджирането***

Дружеството използва деривативни финансови инструменти за хеджиране на своите експозиции към валутен риск. Деривативите се признават първоначално по справедлива стойност; пряко свързаните разходи по сделката се признават в печалби и загуби при възникване. След първоначално признаване, деривативите се оценяват по справедлива стойност, като промените се отчитат в печалбата или загубата. Към 31 декември 2019 и 2018г. Дружеството няма деривативни финансови инструменти.

**(г) Обезценка**

***(i) Недеривативни финансови активи***

***Финансови инструменти и активи по договори***
Дружеството признава загуба от обезценка за очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за финансови активи оценявани по амортизирана стойност.

Загуба от обезценка на търговските вземания винаги се оценява в размер равен на ОКЗ за целия живот на финансовия инструмент. ОКЗ за целия живот са тези ОКЗ, които са резултат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на финансовия инструмент. Максималният период, който се взема предвид при определяне на ОКЗ е максималният договорен период, през който Дружеството е изложено на кредитен риск.

За други финансови активи, ОКЗ се оценява на база на ОКЗ за следващите 12 месеца, освен ако не е настъпило значително увеличаване на кредитния риск, при което загубите от обезценки се оценяват в размер равен на ОКЗ за целия живот на финансовия инструмент.

При определяне дали кредитният риск на даден финансов актив е нараснал значително след първоначалното признаване и при оценяването на ОКЗ, Дружеството взема предвид разумната и обоснована информация, която е подходяща и достъпна без излишни разходи или усилия. Това включва както количествена, така и качествена информация и анализ, основани на историческия опит на Дружеството и обоснована кредитна оценка и включваща прогнозна информация.

Дружеството приема, че кредитният риск по даден финансов актив е нараснал значително, ако просрочието е по-голямо от 30 дни. Дружеството счита, че финансовият актив е в неизпълнение, когато:

- е малко вероятно кредитополучателят да изплати кредитните си задължения в пълен размер, без да изисква от Дружеството действия като реализиране на гаранция (ако има такава); или
- просрочието е по-голямо от 90 дни.

***Измерване на ОКЗ***
ОКЗ са вероятностно претеглени приблизителни оценки на кредитните загуби. Кредитните загуби се отчитат по настояща стойност на всички парични дефицити (тоест разликата между дължимите паричните потоци, които се дължат от едно дружество в съответствие с договора и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи). ОКЗ са дисконтират е ефективния лихвен процент на финансовия актив.

***Финансови активи с кредитна обезценка***
Към всяка отчетна дата Дружеството оценява дали финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност, са с кредитна обезценка. Финансовият актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития е възникнало, което има определено влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив. Доказателствата, че финансов актив е кредитно обезценен включват следните наблюдаеми данни:

- значителни финансови затруднения на кредитополучателя;
- нарушение на договор като неизпълнение или просрочие над 90 дни;
- преструктуриране на сума, дължима на Дружеството при условия, които Дружеството не би взело иначе под внимание; или
- вероятно е кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(г) Обезценка (продължение)**

***(i) Недеривативни финансови активи (продължение)***

**Представяне на загуба от обезценка за ОКЗ в отчета за финансовото състояние**

Загуби от обезценка на финансови активи измерени по амортизирана стойност се приспадат от брутната балансова стойност на активите.

***Отписване***
Брутната балансова стойност на финансов актив се отписва, когато Дружеството няма разумни очаквания за възстановяване на финансов актив в неговата цялост или част от него, например когато законовият давностен срок е изтекъл или при заличаване на контрагента. За корпоративни клиенти, Дружеството извършва индивидуална оценка по отношение на времето и размера на отписването въз основа на това дали има разумно очакване за възстановяване. Дружеството не очаква значително възстановяване на отписаната сума. Финансовите активи, които обаче са отписани, все още могат да бъдат предмет на дейност по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Дружеството за възстановяване на дължимите суми.

***(i) Нефинансови активи***

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разходите по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално. Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

**(д) Машини, съоръжения и оборудване**

***(i)* Признаване и оценка**

Имотите, машините, съоръженията и оборудването (ИМСО) се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активите придобити по стопански начин включва следното:

- разходи за материали и за директно вложен труд;
- разходи пряко свързани с привеждане на актива до състояние необходимо за предвидената употреба;
- когато дружеството има задължение да демонтира актива или да възстанови терена, приблизителна оценка на разходите за демонтаж и за възстановяване на площадката, на която е разположен активът;
- капитализирани разходи за лихви.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(д) Машини, съоръжения и оборудване (продължение)**

***(i)* Признаване и оценка (продължение)**

Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно (основни компоненти).

***(ii)* Последващи разходи**

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в съответния актив, само когато е вероятно Дружеството да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Разходи за ежедневно обслужване на активите се признават в печалби и загуби като разход в момента на възникването им. Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се признават в печалбата или загубата.

***(iii) Амортизация***

Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите, когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот за текущия и сравнителния период са, както следва:

| | |
|---|---|
| Компютърна техника | 2 години |
| Транспортни средства | 5 години |
| Стопански инвентар | 7 години |
| Флекси танк системи | 10 години |
| Помпи за флекси танк системи | 5 години |

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

**(е) Нематериални активи**

***(i)* Признаване и оценка**

Нематериалните активи, придобити от Дружеството, имащи ограничен полезен живот, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(е) Нематериални активи (продължение)**

***(ii)* Последващи разходи**

Разходите свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в печалби и загуби в момента на тяхното възникване.

***(iii)* Амортизация**

Нематериалните активи се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от месеца, следващ датата, на която са готови за употреба.

Очакваният срок на полезен живот за текущия и сравнителния период за закупен софтуер и лицензи е 7 години. Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансовия отчет.

**(ж) Материални запаси**

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализируема стойност.

Себестойността на материалните запаси се базира на принципа „средно претеглена цена", и включва разходи за придобиване на материалните запаси, мита и невъзстановими данъци, както и всички други разходи отнасящи се до привеждането на материалните запаси до тяхното текущо местоположение и състояние – в това число транспорт, застраховки, разходи за сертификация и др. Себестойността на материалните запаси включва и начислените обезценки за периода.

Нетната реализируема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи, които са необходими за осъществяване на продажбата.

**(з) Доходи на наети лица**

***Краткосрочни доходи на наети лица***

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се отчитат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в Република България.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за доходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Дружеството вноски по социалното и здравното осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисления на съответните доходи, с които те са свързани.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(з) Доходи на наети лица (продължение)**

***Краткосрочни доходи на наети лица (продължение)***

*Начисления за неползван платен годишен отпуск*

Към края на отчетния период Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи за платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на работниците и служителите през следващи отчетни периоди в замяна на труда им за изминалия отчетен период, както и съответстващите на тези доходи разходи за социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

***Дългосрочни доходи на наети лица***

***(i) Планове с дефинирани вноски***

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Дружеството да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават в печалби и загуби текущо. Задълженията за превеждане на вноски по плановете с дефинирани вноски се признават като разходи, когато свързаните услуги се предоставят.

***(ii) Планове с дефинирани доходи (обезщетения при пенсиониране)***

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Дружеството за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, ал. 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж в Дружеството от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. В Бележка 22 е оповестена сумата на начисленото задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката му. Оценката на задължението е извършена от лицензиран актюер.

Съгласно изискванията на МСС 19 Доходи на наети лица Дружеството признава задължения за обезщетения при пенсиониране, които се изчисляват на базата на Кредитния метод на прогнозираните единици. Пенсионният ангажимент представлява настоящата стойност на дефинираното пенсионно задължение към датата на отчета за финансовото състояние. Настоящата стойност на дефинираното задължение се определя по прогнозните бъдещи изходящи парични потоци, използвайки лихвените проценти на държавните ценни книжа, които имат срок до падежа сходен със сроковете на съответния пасив (виж бележка 22).

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(з) Доходи на наети лица (продължение)**

***Дългосрочни доходи на наети лица (продължение)***

***(ii) Планове с дефинирани доходи (обезщетения при пенсиониране) (продължение)***

Чрез Кредитния метод на прогнозираните единици:

- се определя каква част от доходите се отнасят за текущия период и каква част за предходни периоди и се прави приблизителна оценка (актюерски предположения) относно демографските променливи (като текучество и смъртност на наетите лица) и финансовите променливи (като бъдещо нарастване на заплатите и разходи за медицинско обслужване), които ще повлияят върху стойността на доходите;
- така определените доходи се дисконтират с оглед определянето на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи и разходите за текущ трудов стаж.

Разходите за текущ и минал трудов стаж и лихвата върху пасива по плана с дефинирани доходи се признават в печалбите и загубите за периода. Преоценките на пасива по плана с дефинирани доходи (актюерската печалба или загуба) се признават през другите всеобхватни доходи в неразпределената печалба. Пенсионните разходи се начисляват или отнасят в печалбите и загубите за периода на прослужване на съответните служители. Когато разходите за минал трудов стаж са вече установени, те се признават незабавно.

Сумата, отчетена в отчета за финансовото състояние, представлява настоящата стойност на задълженията на Дружеството за обезщетения при пенсиониране.

***(iii) Доходи при прекратяване***

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Дружеството се е ангажирало ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане се признават като разход, ако Дружеството е отправило официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

**(и) Приходи**

***(i) Приходи от продажба на стоки***

Съгласно МСФО 15 Приходи от договори с клиенти, приходите се признават, когато клиентът получи контрол върху стоките. Обичайно Дружеството продава стоките със сухопътен транспорт франко склада на производителя или друг нает склад, в който Дружеството съхранява и от който реализира стоките. В този случай контролът на стоките се прехвърля в момента на натоварването им на транспортното средство, с което стоките се доставят на клиента, в който момент се прехвърлят и рисковете и ползите, свързани със собствеността. Когато Дружеството продава стоки с морски или речен транспорт, контролът се прехвърля с натоварването на стоката на плавателното средство. За преценка на момента, в който се прехвърля контролът, се вземат предвид следните фактори:

- Дали Дружеството има съществуващо право на плащане за стоката — ако клиентът е понастоящем задължен да заплати за стоката, това може да означава, че в замяна е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от стоката;

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(и) Приходи (продължение)**

***(i) Приходи от продажба на стоки (продължение)***

- Дали клиентът има законното право на собственост върху стоката — законното право на собственост може да показва коя страна по договора може да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от нея или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Прехвърлянето на законното право на собственост върху стока може да означава, че клиентът е получил контрол върху нея. Ако предприятието запазва законното право на собственост само като защита срещу неплащане от страна на клиента, тези права на предприятието не възпрепятстват клиента да получи контрол върху стоката;
- Дали Дружеството е прехвърлило физическото владение върху стоката — физическото владение на клиента върху стоката може да показва, че клиентът има способността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от нея или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Взема се предвид, че в някои случаи физическо владение може и да не съвпада с контрола върху даден актив (например при споразумения за обратно изкупуване и договори за консигнация).
- Дали клиентът носи значителните рискове и ползи от собствеността върху стоката — прехвърлянето към клиента на значителните рискове и ползи от собствеността върху стоката може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от нея.
- Дали клиентът е приел стоката — приемането на стоката от клиента може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от нея.

Обикновено за продажбите на стоки купувачът няма право на връщане на стоките. В случай, че определени договори позволяват на клиента да върне обратно стока, приходът се признава текущо, когато може да се направи разумна приблизителна оценка на върнатите стоки, при условие че всички други критерии за признаване на приходите са изпълнени. Ако не може да бъде направена такава приблизителна оценка, тогава се отлага признаването на прихода, до момента, когато може да се направи разумна оценка на върнатите стоки.

Приходите от продажба на стоки включват само частта от договорената продажна цена, отнасяща се за стоката, а всички други елементи от продажната цена по договора, свързани с организиране на доставката до клиента (в това число транспорт и застраховки) се отчитат като приходи от продажба на услуги като Други приходи.

Съгласно МСФО 15, приходите се признават за тези договори до степента, до която е вероятно, че няма да възникне значително намаление в размера на признатите до момента кумулативни приходи. В резултат на това, за договорите, при които Дружеството не е в състояние да направи разумна оценка на върнатите стоки, приходите ще бъдат признати по-рано, отколкото, при изтичане на срока за връщане или когато разумна оценка може да се направи. Както е оповестено в бележка 3(а) Дружеството оценява и признава към края на отчетния отстъпки за обем, които дължи към клиенти по договори при изпълнение на специфични условия. Отстъпките се отчитат като намаление на приходите и задължение към клиентите (пасиви по договори).

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката. При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. Обещаното в договора с клиента възнаграждение обичайно включва само фиксирани суми.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(и) Приходи (продължение)**

***(ii) Приходи от услуги***

Дружеството удовлетворява задължението за изпълнение на услугите и признава приходи от услуги с течение на времето, ако е спазен един от следните критерии:

- клиентът едновременно получава и потребява ползите от услугите;
- в резултат от дейността на Дружеството се създава или подобрява актив (например незавършено производство), който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива; или
- в резултат от дейността на Дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за Дружеството и то разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност.

За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка (етап на завършеност), постигнат от него, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. При измерването на напредъка целта е да се опише дейността на Дружеството по прехвърлянето на контрола върху услугите, които са обещани на клиента (т.е удовлетворяване на задължението за изпълнение на предприятието). Дружеството прилага единен метод за измерване на напредъка за всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, и то прилага този метод последователно за сходни задължения за изпълнение и при сходни обстоятелства. Етапът на завършеност за определяне на сумата на прихода, който да се признае се оценява на базата на анализ за извършената работа.. В края на всеки отчетен период Дружеството измерва отново своя напредък към пълно уреждане на задължението за изпълнение, удовлетворено с течение на времето.

Когато горните критерии не са удовлетворени, Дружеството признава приходи от услуги към определен момент във времето, който обичайно е моментът на приключване на услугата и приемането ѝ от клиента.

***(iii) Приходи от наем***

Приходите от наеми на активи се признават в печалби и загуби по линеен метод за периода на наема. Получени допълнителни плащания се признават като неделима част от общия приход от наем за периода на наема. Приходи от наем от дадени за пренаемане от Дружеството имоти се признават като други доходи.

***(iv) Продажба на материали и нетекущи активи***

Печалбите или загубите, възникващи при продажбата на имот, машина или съоръжение, се формират от приходите от продажбата, балансовата стойност на актива към момента на отписването и разходите за продажба. Печалбите/ загубите се класифицират и представят нетно съответно като Други доходи / Други разходи. Аналогично се отчитат и продажбите на материали.

***(v) Оценка дали Дружеството действа като агент или принципал***

За всеки конкретен вид договор за продажба на стоки Дружеството прави анализ с цел да прецени дали действа като агент или принципал. За тази преценка Дружеството се ръководи от множество фактори в тяхната съвкупност, основните от които са:

- дали Дружеството носи цялостната отговорност за изпълнение на договора,
- дали и доколко носи риск от погиване на материалните запаси преди или след продажба на стоките, по време на експедицията или при връщане на продуктите,
- дали придобива и в кой момент собственост и контрол върху стоките,
- доколко е изложено на кредитен риск и др.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(й) Лизинг**

**Политика приложима от 1 януари 2019 г.**

Дружеството прилага МСФО 16 считано от 1 януари 2019 г. като е използван модифицираният ретроспективен подход и съответно съпоставимата информация не е преизчислена и продължава да бъде отчитана съгласно МСС 17 и КРМСФО 4. Детайли за счетоводната политика, съгласно МСС 17 и КРМСФО 4 са отделно оповестени.

В началото на договора Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. Договорът представлява или съдържа лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За да оцени дали по силата на договор се прехвърля правото на контрол над използването на даден актив, Дружеството използва дефиницията за лизинг в МСФО 16.

Тази политика се прилага за договори, които са сключени на или след 1 януари 2019 г.

***(i) Като лизингополучател***

Към началната дата или при промяна на договор, който съдържа лизингов компонент Дружеството разпределя възнаграждението по договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната му единична цена.

Към началната дата на лизинга Дружеството признава актив с право на ползване и пасив по лизинг. Активът с право на ползване първоначално се оценява по цена на придобиване, която представлява първоначалната стойност на пасива по лизинга, коригирана с всички лизингови плащания направени към или преди началната дата, плюс всички извършени първоначални директни разходи, както и приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на основния актив или възстановяване на основния актив или на терена, на който е разположен, намалена с получените стимули по лизинга.

Активът с право на ползване се амортизира последващо на база линейния метод от началната дата до края на срока на лизинга, освен ако лизингът не прехвърля собствеността върху основния актив на Дружеството към края на срока на лизинга или цената на придобиване на актива с право на ползване отразява, че Дружеството ще упражни опция за покупка. В този случай активът с право на ползване ще бъде амортизиран на същата база, както тези имоти или съоръжения или оборудване. В допълнение активът с право на ползване периодично се намалява със загуби от обезценка, ако се налага и се коригира с определени преоценки на пасива по лизинга.

Пасивът по лизинга първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са платени към началната дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор или ако той не може да бъде непосредствено определен, Дружеството използва диференциалния лихвен процент като дисконтов процент.

Дружеството определя диференциалния си лихвен процент, като получава лихвени проценти от различни външни финансиращи източници и прави корекции, за да отрази условията на лизинга и типа на лизингования актив.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(й) Лизинг (продължение)**

**Политика приложима от 1 януари 2019 г. (продължение)**

***(i) Като лизингополучател (продължение)***

Лизинговите плащания, които се включват при определяне на пасива по лизинга включват следното:

- фиксирани плащания, включително фиксираните по същество плащания;
- променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- цената на упражняване на опция за покупка, която е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни, лизингови плащания във възможния период за упражняване на подновяване, ако Дружеството е достатъчно сигурно, че ще упражни опцията за удължаване и санкции за по-ранно прекратяване на лизинга, освен ако Дружеството е разумно сигурно, че няма да прекрати лизинга по-рано.

Пасивът по лизинга се оценява по амортизирана стойност като се използва ефективният лихвен процент. Пасивът се преоценява, когато е налице промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичащи от промяна в индекс или процент или ако има промяна в приблизителната оценка на Дружеството за сумата, която се очаква да бъде платена по гаранции за остатъчна стойност, ако Дружеството промени оценката си за това дали ще упражни покупка, удължаване или опция за прекратяване или ако е налице промяна в във фиксираните по същество лизингови плащания.

Когато пасивът по лизинга се преоценява по този начин се прави съответна корекция на балансовата стойност на актива с право на ползване или се отчита в печалби и загуби, ако балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула.

*Краткотрайни лизинги и лизинги на активи на ниска стойност*

Дружеството е избрало да не признава активи с право на ползване и пасиви по лизинг за лизинги на активи на ниска стойност и краткосрочни лизинги, включително и IT оборудване. Дружеството признава лизинговите плащания, свързани с тези лизинги като разход на линейна база за периода на лизинга.

***(ii) Като лизингодател***

В началото или при промяна на договор, който съдържа лизингов компонент Дружеството разпределя възнаграждението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителните единични цени.

Когато Дружеството е лизингодател, то определя в началото на лизинга дали един лизинг е финансов или оперативен. За да класифицира един лизинг Дружеството прави обща оценка дали лизингът прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Ако е така, то лизингът е финансов, ако не, то той е оперативен. Като част от тази оценка Дружеството отчита определени индикатори, като това дали лизингът е за основната част от икономическия живот на актива.

Ако споразумението включва лизингов и нелизингов компонент, тогава Дружеството прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението в договора.

Дружеството прилага изискванията за отписване и обезценка в МСФО 9 към нетната инвестиция в лизинга.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(й) Лизинг (продължение)**

**Политика приложима от 1 януари 2019 г. (продължение)**

Лизинговите плащания, получени по оперативен лизинг се признават като приход в „други приходи" на линейна база за срока на лизинга.

Като цяло счетоводните политики, приложими за Дружеството като лизингодател в съпоставимия период не са по-различни от МСС 17.

**Политика приложима до 1 януари 2019 г.**

***Плащания по лизингови договори***

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени допълнителни плащания се признават в печалби и загуби като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора. Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението. Дружеството не е страна по договори за финансов лизинг.

***Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг***

При възникване на споразумението, Дружеството определя дали то е, или съдържа лизинг. Това е така, ако следващите два критерия са изпълнени:

- изпълнението на споразумението зависи от използването на определен актив или активи; и
- споразумението предава правото на ползване на актива(ите).

При възникване или след повторна оценка на споразумението, Дружеството разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Дружеството заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва диференциалният лихвен процент на Дружеството.

**(к) Финансови приходи и разходи**

Финансовите приходи на Дружеството включват приходи от лихви по търговски вземания и по банкови сметки. Приход от лихви се признава в печалби и загуби в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва.

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличение на задължението, вследствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за провизии. Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив (квалифицирани активи), се признават в печалби и загуби като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се представят нетно или като финансови приходи, или като финансови разходи, в зависимост дали валутните курсови разлики представляват нетна печалба или нетна загуба. Ефектите от форуърдни сделки за хеджиране на валутния риск, за които не е приложено счетоводно отчитане на хеджиране на справедливата стойност или ако е приложено, но хеджирането е било неефективно според изискванията на МСФО 9, се отчитат в печалбите или загубите като валутни курсови разлики.

**Бележки към финансовия отчет**

## 3. Значими счетоводни политики (продължение)

### (л) Данъци върху дохода

Данъкът върху печалбата за годината включва текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

*Текущ данък*

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки влезли в сила или по същество въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущите данъчни задължения включват също всяко данъчно задължение възникващо от декларирането на дивиденти.

*Отсрочен данък*

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики, когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

### (м) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Някои нови стандарти, промени в стандарти и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, могат да бъдат по-рано приложени в годишния период, започващ на 1 януари 2019 и тяхното последващо прилагане е позволено. Въпреки това, тези промени в МСФО не са били по-рано приложени при изготвянето на този финансов отчет и Дружеството не планира да прилага тези стандарти по-рано.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(м) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)**

***Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК***

- **Изменения в МСС 1 *Представяне на финансовите отчети* и МСС 8 *Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки***

Измененията влизат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2020 г. и изискването е да бъдат приложени проспективно. Допустимо е и по-ранно прилагане. Измененията разясняват и уеднаквяват определението за „съществен" и дават насоки с цел подобряване на последователността при прилагането на концепцията, когато същата се използва в МСФО. Дружеството не очаква измененията да имат съществен ефект върху финансовия отчет в периода на първоначално прилагане.

- **Изменения в МСФО 9 *Финансови инструменти*, МСС 39 *Финансови инструменти: Признаване и оценяване* и МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестяване***

Измененията влизат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2020 г., като са задължителни и се прилагат по отношение на всички хеджиращи взаимоотношения, които са директно повлияни от несигурността, свързана с реформата на междубанковия лихвен процент. Измененията предвиждат временно освобождаване от прилагане на специфичните изисквания по отношение на хеджиране към хеджиращите взаимоотношения и като резултат водят до това, реформата на междубанковия лихвен процент като цяло да не доведе до преустановяване на отчитането на хеджиране. Основните облекченията, предвидени в измененията са свързани с:

- изискване за „много вероятно"
- компоненти на риска
- проспективни оценки
- ретроспективен тест за ефективност ( за МСС 39)
- рециклиране на резерва от хедж на паричните потоци.

Дружеството не очаква измененията да имат съществен ефект върху финансовия отчет в периода на първоначално прилагане.

- **Промени в референциите към Концептуалната рамка в МСФО**

Измененията влизат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2020 г.

- **Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации**

Измененията влизат в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2020 г.

***Промени, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК:***

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от ЕК и съответно не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на ЕК.

- **МСФО 17 Застрахователни договори**

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява и по-ранното му прилагане. Дружеството очаква, че стандартът няма да има съществен ефект върху представянето във финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначално прилагане, тъй като Дружеството не издава застрахователни или презастрахователни договори, не държи презастрахователни договори и не издава инвестиционни договори с допълнителни негарантирани доходи.

**Бележки към финансовия отчет**

**3. Значими счетоводни политики (продължение)**

**(м) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)**

***Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК (продължение)***

- **Други изменения**

Следните изменения и подобрения на стандарти не се очаква да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

*- Промени в МСФО 10 и МСС 28 Продажба на активи или вноски под формата на активи между инвеститор и неговото асоциирано или съвместно предприятие*

*- Промени в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи*

**4. Оценка на справедливите стойности**

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви.

Дружеството е установило контролна рамка по отношение на оценката на справедливи стойности. Това включва финансово-счетоводен екип, който носи общата отговорност за надзора над всички значителни оценки на справедлива стойности, включително справедливи стойности в Ниво 3 и докладва директно на финансовия директор.

В допълнение, за целите на финансовото отчитане, оценките по справедлива стойност са категоризирани в нива: 1, 2 или 3 в зависимост от степента, в която входящите данни за оценка на справедливата стойност са наблюдаеми и значимостта на факторите за оценяването на справедливата стойност в нейната цялост, които нива са описани, както следва:

- Ниво 1 – входящите данни са котирани цени (некоригирани) на активен пазар за идентични активи или пасиви, до които Дружеството има достъп към датата на оценяване;
- Ниво 2 – входящите данни са различни от цените на активен пазар, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение;
- Ниво 3 – входящите данни са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив.

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в Бележка 25 Финансови инструменти.

**5. Управление на финансовия риск**

Дружеството има експозиция към следните рискове възникващи от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск
- ликвиден риск
- пазарен риск

**Бележки към финансовия отчет**

## 5. Управление на финансовия риск (продължение)

Тази бележка представя информация за експозицията на Дружеството към всеки един от горните рискове, целите на Дружеството, политики и процеси за измерване и управление на риска, и управлението на капитала на Дружеството. Допълнителни количествени оповестявания са включени в бележките към този финансов отчет.

Управителят на Дружеството носи отговорността за установяване и управление на рисковете, с които се сблъсква то. Тази политика установява лимити за поемане на рискове по отделни видове, дефинира правила за контрол върху рисковете и съответствие с установените лимити. Тези политики подлежат на регулярна проверка с цел установяване на настъпили изменения в риска за Дружеството.

### Кредитен риск

Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти.

*Търговски и други вземания*

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от неплащане присъщ за индустрията или за съответната държава. Приходите се реализират както на вътрешния така и на външния пазар. На вътрешния и външния пазар Дружеството продава на дистрибутори, както и на крайни клиенти, като обикновените търговски условия са при авансово плащане на стоките. Към определени клиенти, с които Дружеството има продължителни търговски взаимоотношения, се реализират продажби на разсрочено плащане, за които обичайно не се изисква обезпечение от клиентите. Обичайно продажбите на разсрочено плащане са до размера на предварително определен от застраховател кредитен лимит, в рамките на сключена застраховка за покриване на кредитния риск. Поради тези търговски политики ръководството счита, че Дружеството не е изложено на съществен кредитен риск.

Към 31 декември 2019 и 2018 година Дружеството има значителна концентрация на кредитен риск в три клиента. Събираемостта и концентрацията на вземанията се следят текущо, съгласно установената политика на Дружеството. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми.

Дружеството отчита обезценка, която представлява очакваните загуби по отношение на търговските и други вземания. Обезценката се състои основно от компонент, който се отнася за индивидуално значими експозиции.

### Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че Дружеството ще има трудности при изпълнение на задълженията, свързани с финансовите пасиви, които се уреждат в пари или чрез друг финансов актив. Дружеството прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или стресови условия без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на Дружеството.

Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни, включително обслужването на финансовите задължения. В допълнение, Дружеството има на разположение кредитна линия от българска банка, в това число договор за банков кредит – овърдрафт в размер на 30,000 хил. лева, като Дружеството споделя този лимит заедно със свързано лице (виж също бележка 26).

### Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Дружеството да бъде засегнат. Целта на управлението на пазарния риск е да управлява и контролира експозицията на пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

**Бележки към финансовия отчет**

## 5. Управление на финансовия риск (продължение)

*Валутен риск*

Дружеството е изложено на валутен риск, тъй като:

- голяма част от покупките на основните стоки, материали и услуги, са деноминирани във валута различна от лева и евро;
- част от продажбите на стоки и материали на външния пазар също са деноминирани във валута различна от лева и евро.

През 2019 и 2018 година Дружеството управлява валутния риск, чрез политика на хеджиране на покупките и продажбите в щатски долари. При сключване на сделка за покупка или продажба на стока в чуждестранна валута (щатски долари), се сключва форуърдна сделка за обмяна на валута на договорена бъдеща дата (или в рамките на договорен период за упражняване), определена в зависимост от очаквания период на реализиране на изходящите/входящи парични потоци, при предварително договорен обменен курс (обикновено евро към щатски долар). В определени случаи, когато Дружеството разполага с достатъчно ликвидни средства и става въпрос за осигуряване на валута за извършване на плащане в щатски долари, е възможно да бъде сключена и спот сделка. По този начин, Дружеството се защитава от промените във валутния курс, като при сключване на съответната търговска сделка гарантира реализирането на съответната покупка или продажба на чуждестранна валута, при предварително известен обменен курс, а това дава възможност за по-добро планиране на финансовите ресурси.

*Лихвен риск*

Дружеството няма значителни експозиции в лихвоносни финансови инструменти, поради което не е изложено на значителен лихвен риск.

**Управление на капитала**

Политиката на ръководството е да се поддържа силна капиталова база, така че да се поддържа доверието на кредитори, клиенти и на пазара като цяло и да може да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Целта на ръководството е да поддържа баланс между по-високата възвращаемост, която може да е възможна с по-високите нива на задлъжнялост и ползите и сигурността от силна капиталова позиция. Дружеството се стреми да постигне възвращаемост на собствения капитал между 10 и 15 процента. През 2019 година не е имало промени в стратегията за управлението на капитала на Дружеството.

## 6. Приходи

### (а) Категории приходи

Дружеството генерира приходи основно от продажбата на азотни и фосфорни торове, амоняк и киселини, а също така и реализира и приходи от услуги.

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018 преизчислен** |
|---|---|---|
| *Приходи от договори с клиенти* | | |
| Приходи от продажба на стоки | 506,636 | 438,014 |
| Приходи от транспортни услуги, свързани с продажба на стоки (бел. 2(е)) | 6,797 | 5,523 |
| ***Общо*** | ***513,433*** | ***443,537*** |
| Приходи от посреднически услуги (бел. 2(е)) | 123 | 146 |
| **Общо приходи** | **513,556** | **443,683** |
| *Контролът върху продуктите/услугите се прехвърля към определен момент във времето* | *513,556* | *443,683* |

**Бележки към финансовия отчет**

## 6. Приходи от продажби (продължение)

### (б) Разбивка на приходите по договори с клиенти

В следващите таблици приходите от договори с клиенти се разбиват по основни географски пазари, основни продукти и време на признаване на приходите.

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| ***Приходи от продажба на стоки*** | | |
| ***По продукти*** | | |
| Амониев нитрат | 157,543 | 125,692 |
| Диамониев фосфат | 119,279 | 118,409 |
| Комбиниран тор NP, NPK | 72,865 | 47,887 |
| Карбамид | 60,483 | 57,175 |
| Течен тор UAN | 31,433 | 27,333 |
| Троен супер фосфат | 24,877 | 32,026 |
| Моноамониев фосфат | 18,686 | 19,646 |
| Течен тор FAST | 2,473 | 2,410 |
| Други | 18,997 | 7,436 |
| **Общо** | **506,636** | **438,014** |
| ***По пазари*** | | |
| *Външен пазар* | | |
| Амониев нитрат | 49,710 | 29,755 |
| Диамониев фосфат | 81,403 | 83,006 |
| Комбиниран тор NP, NPK | 36,092 | 11,347 |
| Карбамид | 17,884 | 14,812 |
| Течен тор UAN | 4,428 | 2,056 |
| Троен супер фосфат | 6,384 | 10,361 |
| Моноамониев фосфат | 9,187 | 10,146 |
| Течен тор FAST | 132 | 1,019 |
| Други | 12,347 | 851 |
| *Общо външен пазар* | ***217,567*** | ***163,353*** |
| *Вътрешен пазар* | | |
| Амониев нитрат | 107,833 | 95,937 |
| Диамониев фосфат | 37,876 | 35,403 |
| Комбиниран тор NP, NPK | 36,773 | 36,540 |
| Карбамид | 42,599 | 42,363 |
| Течен тор UAN | 27,005 | 25,277 |
| Троен супер фосфат | 18,493 | 21,665 |
| Моноамониев фосфат | 9,499 | 9,500 |
| Течен тор FAST | 2,241 | 1,391 |
| Други | 6,650 | 6,585 |
| *Общо вътрешен пазар* | ***289,069*** | ***274,661*** |
| **Общо** | **506,636** | **438,014** |
| Контролът върху продуктите се прехвърля към определен момент във времето | 506,636 | 438,014 |
| **Общо** | **506,636** | **438,014** |

**Бележки към финансовия отчет**

## 6. Приходи (продължение)

### (в) Баланси по договори

Следващата таблица предоставя информация за вземанията, активите и пасивите по договори с клиенти.

| *В хиляди лева* | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
|---|---|---|
| Вземания, включени в „Търговски и други вземания“ | 7,166 | 7,650 |
| **Общо** | **7,166** | **7,650** |
| Получени аванси от клиенти | (10,209) | (4,184) |
| Задължения за нефактурирани отстъпки на клиенти | (19) | (81) |
| Задължения, включени в „Пасиви по договори“ | **(10,228)** | **(4,265)** |

Пасивите по договори с клиенти към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018г. включват основно аванси за покупка на стоки от клиенти, с които Дружеството търгува при условията на авансово плащане, както и нефактурирани към клиенти отстъпки в натура за обем. Дружеството е оценило като висока вероятността от изпълнение на договорените обеми покупки на течни торове от страна на клиентите, срещу които Дружеството е поело задължение да им прехвърли собствеността на съответното флекси танк съоръжение, в резултат от което е отчело нефактурираните отстъпки като Пасиви по договори с клиенти.

### (г) Задължения за изпълнение и политики за признаване на приходи

Приходът се оценява на база на възнаграждението, определено в договора с клиента. Дружеството признава приход, когато прехвърля контрола върху стоката или услугата към клиента. Следващата таблица предоставя информация за естеството и времето на удовлетворяване за задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително съществените условия за плащане и свързаните политики за признаване на приходи.

**Бележки към финансовия отчет**

## 6. Приходи (продължение)

### (г) Задължения за изпълнение и политики за признаване на приходи (продължение)

| Тип продукт/ услуга | Естество и времеви параметри на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане | Признаване на приходи съгласно МСФО 15 |
|---|---|---|
| **Приходи от продажба на стоки** | Като цяло Дружеството прилага два основни варианта за продажба със следните условия на доставка – DAP и FCA. При FCA продажби клиентите получават контрол върху стоките, когато те се натоварят на транспортното средство, с което се експедират. Обичайно продуктите се експедират със сухопътен транспорт, сравнително рядко с морски/речен транспорт. В този случай вземанията се отнасят само за стойността на продадените стоки.<br>При DAP продажби клиентите получават контрол върху стоките, когато те се доставят до тях. В този случай за Дружеството възникват допълнителни разходи, свързани с транспортирането на стоките и вземането по договор включва съответното възнаграждение.<br>Като цяло Дружеството няма политика на връщане на стоките. В много редки случаи клиентът може да направи рекламация и да върне стоката, която да му се замени с нова. При продажби с морски/речен транспорт връщането на продукти е невъзможно. В случай на обоснована и уважена рекламация Дружеството, може да направи намаление на цената.<br>Условията на плащане варират според вида на продажбата и конкретния клиент, като с повечето клиенти се работи с авансово плащане. Към група дългогодишни клиенти, с одобрени от застраховател кредитни лимити продажбите се извършват на разсрочено плащане в рамките на определения лимит. Продажби към други два клиента се извършват със 180 дни разсрочено плащане, но при условия на суброгация на дълга от чуждестранна кредитна институция. | Приходите се признават, когато клиентът получи контрол върху стоките. |
| **Приходи от продажба на услуги** | Приходите от посреднически услуги са свързани с посредничество в корабоплаването. Те се заплащат в срок до 15 дни след извършване на услугата. | Приходите от посреднически услуги се признават към определен момент във времето, който е моментът на приключване на услугата и приемането й от клиента. |

**Бележки към финансовия отчет**

## 7. Себестойност на продажбите

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** преизчислен |
|---|---|---|
| Себестойност на продадените стоки | | |
| Амониев нитрат | 156,623 | 125,022 |
| Карбамид | 58,950 | 54,032 |
| Диамониев фосфат | 114,997 | 114,995 |
| Моноамониев фосфат | 18,262 | 19,061 |
| Троен супер фосфат | 24,681 | 31,791 |
| Комбиниран тор NP, NPK | 72,022 | 47,008 |
| Течен тор UAN | 30,014 | 26,695 |
| Течен тор FAST | 2,467 | 2,398 |
| Други | 19,412 | 7,375 |
| **Общо** | **497,428** | **428,377** |
| Себестойност на транспортни услуги, свързани с продажби на стоки (бел. 2 (е)) | 6,225 | 5,107 |
| ***Общо*** | ***503,653*** | ***433,484*** |
| Себестойност на услугите (бел. 2 (е)) | - | - |
| **Общо себестойност на продажбите** | **503,653** | **433,484** |

През 2019 година в себестойността на продажбите е начислена обезценка на стоки в размер на 865 хил. лева (за 2018 г.: 178 хил. лева), а обратното проявление през същия период на обезценка е в размер на 373 хил. лева (2018 г.: 195 хил. лева) – виж бел.18 Материални запаси.

## 8. Други доходи

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** преизчислен |
|---|---|---|
| Печалба от продажба на нетекущи активи, в т.ч. | 116 | 103 |
| *Приходи от продажба на нетекущи активи* | *858* | *1,213* |
| *Отчетна стойност на продадени нетекущи активи* | *(742)* | *(1,110)* |
| Печалба от наеми, в т.ч. | 15 | 21 |
| *Приходи от наеми* | *101* | *55* |
| *Себестойност наеми* | *(86)* | *(34)* |
| Излишъци на материални запаси | 10 | 3 |
| Отписани задължения | 3 | - |
| Приходи от неустойки | - | 18 |
| Други | 463 | 164 |
| **Общо** | **607** | **310** |

Нетни приходи от транспортни и посреднически услуги през 2018 година на стойност 562 хил. лева, включващи приход 5,669 хил. лева и себестойност 5,107 хил. лева са рекласифицирани в сравнителните данни от Други приходи и са представени брутно съответно в Приходи от продажби и Себестойност на продажбите (виж бележки 2(е), 6 и 7).

**Бележки към финансовия отчет**

## 9. Разходи за продажба и дистрибуция

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| Транспортни услуги | 52 | 211 |
| Разходи за персонала | 999 | 905 |
| Рекламни и консултантски услуги | 191 | 179 |
| Такса опаковка | 52 | 41 |
| Претоварни такси и стоков контрол | 346 | 156 |
| Наеми на складове | 351 | 354 |
| Комуникации и електрическа енергия | 37 | 33 |
| Командировки | 31 | 29 |
| Амортизации | 350 | 189 |
| Квалификация и обучение | 82 | 104 |
| Застраховки | 274 | 84 |
| Други | 393 | 283 |
| **Общо** | **3,158** | **2,568** |

## 10. Административни разходи

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| Възнаграждения на персонала и осигуровки | 40 | 40 |
| Консултантски услуги | 232 | 238 |
| Амортизации | 1 | 2 |
| Наеми | 3 | 3 |
| Застраховки | 4 | - |
| Материали | 6 | 4 |
| Провизии за обезщетения при пенсиониране | 5 | 5 |
| Социални и представителни разходи | 42 | 31 |
| Други | 36 | 26 |
| **Общо** | **369** | **349** |

## 11. Други разходи

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| Разходи за липси и естествени фири | 305 | 246 |
| Разходи за опитни полета | 164 | 345 |
| Загуба от продажба на материали | - | 2 |
| *Приходи от продажба* | *(2)* | *(30)* |
| *Отчетна стойност* | *2* | *32* |
| **Общо** | **469** | **593** |

През последните няколко отчетни периода Дружеството развива дейност, свързана с агрохимия и почвознание. С цел научна обосновка на ефективността от използването на предлаганите от Дружеството торове и с цел прилагането им към различни култури, се провеждат научни опити съвместно с партньори, сред които земеделски производители, семенарски къщи, дистрибутори на селскостопанска техника и технически университети. Общият размер на разходите за провеждане на опитите през 2019 и 2018 г. са в размер, съответно 164 хил. лева и 345 хил. лева.

**Бележки към финансовия отчет**

## 12. Разходи по икономически елементи

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018 преизчислен** |
|---|---|---|
| Разходи за суровини и материали | 216 | 318 |
| Разходи за външни услуги | 8,305 | 6,894 |
| Разходи за амортизация | 385 | 199 |
| Възнаграждения на наети лица | 1,033 | 935 |
| Отчетна стойност на продадените стоки | 496,563 | 428,199 |
| Отчетна стойност на продадените нетекущи активи и материали | 744 | 1,142 |
| Обезценка на материални запаси | 865 | 178 |
| Обезценка на търговски вземания | 14 | 17 |
| Други разходи | 368 | 305 |
| **Общо** | **508,493** | **438,187** |
| | | |
| Себестойност на продажбите | 503,653 | 433,484 |
| Разходи за продажба и дистрибуция | 3,158 | 2,568 |
| Административни разходи | 369 | 349 |
| Обезценка на търговски вземания | 14 | 17 |
| Други разходи за дейността | 469 | 593 |
| Отчетна стойност на продадените нетекущи активи и материали, представена нетно в Други доходи/Други разходи | 744 | 1,142 |
| Себестойност на наеми, представена нетно в Други доходи | 86 | 34 |
| **Общо** | **508,493** | **438,187** |

## 13. Разходи за персонала

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| Заплати и възнаграждения | 877 | 803 |
| Разходи за социално осигуряване | 135 | 112 |
| Ваучери за храна | 21 | 20 |
| Други социални разходи | 49 | 44 |
| **Общо** | **1,082** | **979** |

Към 31 декември 2019 г. в Дружеството работят 37 служители (2018 г.: 31 служители).

**Бележки към финансовия отчет**

## 14. Финансови приходи и разходи

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| Приходи от лихви | 14 | 3 |
| **Финансови приходи** | **14** | **3** |
| Нетни загуби от валутни курсови разлики | (344) | (148) |
| Лихви по банков овърдрафт | (15) | (3) |
| Лихви по пасиви по лизинги | (11) | - |
| Лихви от дисконтиране на обезщетения при пенсиониране | (1) | - |
| Други финансови разходи | (464) | (159) |
| **Финансови разходи** | **(835)** | **(310)** |
| **Нетни финансови приходи / (разходи)** | **(821)** | **(307)** |

## 15. Разходи за данъци

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| **Признати в печалби и загуби** | | |
| ***Текущ данък*** | | |
| Текущ разход за данък | 643 | 626 |
| ***Отсрочен данък*** | | |
| Възникване и обратно проявление на временни разлики | (43) | 29 |
| **Общо разходи за данъци** | **600** | **655** |

| *В хиляди лева* | **2019** | **2018** |
|---|---|---|
| **Равнение на ефективната данъчна ставка** | | |
| Печалба за периода | 5,079 | 6,020 |
| Общо разходи за данъци | 600 | 655 |
| Печалба преди облагане с данъци | 5,679 | 6,675 |
| Корпоративен данък, базиран на законовата данъчна ставка за Дружеството | 568 | 667 |
| Непризнати за данъчни цели разходи | 32 | 21 |
| Ефект от промяна на счетоводната политика | - | (33) |
| **Разходи за данъци признати в печалби и загуби** | **600** | **655** |
| **Ефективна данъчна ставка** | **10.6%** | **9.8%** |

Приложимата за Дружеството данъчна ставка представлява законово определената ставка за корпоративния данък за 2019 и 2018 година, която е в размер на 10%.

**Бележки към финансовия отчет**

## 15. Разходи за данъци (продължение)

### Признати отсрочени данъчни активи и (пасиви)

| *В хиляди лева* | Активи | | Пасиви | | Нетно | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2019 | 2018 | 2019 | 2018 | 2019 | 2018 |
| Машини, съоръжения и оборудване | - | - | (23) | (16) | (23) | (16) |
| Обезценка на материални запаси | 193 | 143 | - | - | 193 | 144 |
| Обезценка на вземания | 13 | 15 | - | - | 13 | 15 |
| Начисления за неизползвани отпуски | 6 | 4 | - | - | 6 | 4 |
| Доходи на наети лица - начислени обезщетения при пенсиониране | 4 | 4 | - | - | 4 | 3 |
| Задължения към персонала | 1 | 1 | - | - | 1 | 1 |
| **Общо** | **217** | **167** | **(23)** | **(16)** | **194** | **151** |

### Промени във временните разлики през годината

| *В хиляди лева* | Салдо към 01.01.2019 | Признати в печалби и загуби | Признати директно в капитала | Салдо към 31.12.2019 |
|---|---|---|---|---|
| Машини, съоръжения и оборудване | (16) | (7) | - | (23) |
| Обезценка на материални запаси | 143 | 50 | - | 193 |
| Обезценка на вземания | 15 | (2) | - | 13 |
| Начисления за неизползвани отпуски | 4 | 2 | - | 6 |
| Доходи на наети лица - начислени обезщетения при пенсиониране | 4 | - | - | 4 |
| Задължения към персонала | 1 | - | - | 1 |
| **Общо** | **151** | **43** | **-** | **194** |

| *В хиляди лева* | Салдо към 01.01.2018 | Признати в печалби и загуби | Признати директно в капитала | Салдо към 31.12.2018 |
|---|---|---|---|---|
| Машини, съоръжения и оборудване | (8) | (8) | - | (16) |
| Обезценка на материални запаси | 145 | (2) | - | 143 |
| Деривативни финансови инструменти | 21 | (21) | - | - |
| Обезценка на вземания | 4 | - | 11 | 15 |
| Начисления за неизползвани отпуски | 4 | - | - | 4 |
| Доходи на наети лица - начислени обезщетения при пенсиониране | 3 | 1 | - | 4 |
| Задължения към персонала | - | 1 | | 1 |
| **Общо** | **169** | **(29)** | **11** | **151** |

**Бележки към финансовия отчет**

## 16. Машини, съоръжения и оборудване

(а) Равнение на измененията в балансовата стойност

| *В хиляди лева* | **Машини, съоръжения и оборудване** | **Транспортни средства** | **Стопански инвентар** | **Разходи за придобиване на ДМА** | **Общо** |
|---|---|---|---|---|---|
| *Отчетна стойност* | | | | | |
| Салдо към 1 януари 2018 | 624 | 367 | 29 | 1 | 1,021 |
| Придобити активи | - | - | - | 1,007 | 1,007 |
| Трансфери | 938 | 59 | 2 | (999) | - |
| Отписани активи | (1,212) | - | - | - | (1,212) |
| Салдо към 31 декември 2018 | 350 | 426 | 31 | 9 | 816 |
| Салдо към 1 януари 2019 | 350 | 426 | 31 | 9 | 816 |
| *Признаване на активи с право на ползване при първоначално прилагане на МСФО 16 (бел.3 (а))* | - | 757 | - | - | 757 |
| Салдо към 1 януари 2019 (коригирано) | 350 | 1,183 | 31 | 9 | 1,573 |
| Придобити активи | - | 475 | - | 601 | 1,076 |
| Трансфери | 610 | - | - | (610) | - |
| Отписани активи | (859) | - | - | - | (859) |
| Салдо към 31 декември 2019 | 101 | 1,658 | 31 | - | 1,790 |
| *Амортизация и загуби от обезценка* | | | | | |
| Салдо към 1 януари 2018 | 30 | 54 | 17 | - | 101 |
| Амортизация за годината | 113 | 67 | 6 | - | 186 |
| Отписани активи | (101) | - | - | - | (101) |
| Салдо към 31 декември 2018 | 42 | 121 | 23 | - | 186 |
| Салдо към 1 януари 2019 | 42 | 121 | 23 | - | 186 |
| Амортизация за годината | 46 | 313 | 4 | - | 363 |
| Отписани активи | (65) | - | - | - | (65) |
| Салдо към 31 декември 2019 | 23 | 434 | 27 | - | 484 |
| *Балансова стойност* | | | | | |
| **Към 1 януари 2018** | **594** | **313** | **12** | **1** | **920** |
| **Към 31 декември 2018** | **308** | **305** | **8** | **9** | **630** |
| **Към 31 декември 2019** | **78** | **1,224** | **4** | **-** | **1,306** |
| *в т.ч. Активи с право на ползване (бел. 16 (б))* | - | *546* | - | - | *546* |

През 2019 във връзка с обявена кампания на Дружеството за промотиране и стимулиране на продажбите на течни торове в сегмент земеделски производители, Дружеството е придобило специфични активи - флекси танк системи, на стойност 499 хил. лева (за 2018 г.: 933 хил. лева), които служат за съхранение на течни торове. Целта на Дружеството е да даде възможност на клиентите, при спазване на определени условия за обем на покупките на течни торове, да придобият собственост върху тези флекси танк системи. Прехвърлените на клиенти съоръжения през 2019 г. са с балансова стойност 706 хил. лева (2018г.: 1,101 хил. лева).

**Бележки към финансовия отчет**

## 16. Машини, съоръжения и оборудване (продължение)

(б) Активи с право на ползване

Както е посочено в бележка 3 а) по – горе, Дружеството е приложило първоначално в настоящия финансов отчет МСФО 16 – Лизинг (в сила от 1 януари 2019 година).

Дружеството е лизингополучател по договор за лизинг, вследствие на който Дружеството използва и контролира активи, обект на договора, за определен период от време. Активите с право на ползване включват специализирани превозни средства, а движението им през годината е, както следва:

| *В хиляди лева* | *Бележка* | **Транспортни средства** | **Общо** |
|---|---|---|---|
| **Баланс към 1 януари 2019** | *3(а)* | **757** | **757** |
| Придобиване на активи с право на ползване | | - | - |
| Амортизация за годината | | (211) | **(211)** |
| Отписване на активи с право на ползване | | - | - |
| **Баланс към 31 декември** | | **546** | **546** |

## 17. Нематериални активи

| *В хиляди лева* | **Софтуер, права за ползване** | **Разходи за придобиване на НДА** | **Общо** |
|---|---|---|---|
| *Отчетна стойност* | | | |
| Салдо към 1 януари 2018 | 21 | - | 21 |
| Придобити | 143 | 887 | 1,030 |
| Салдо към 31 декември 2018 | 164 | 887 | 1,051 |
| | | | |
| Салдо към 1 януари 2019 | 164 | 887 | 1,051 |
| Придобити | - | 895 | 895 |
| Салдо към 31 декември 2019 | 164 | 1,782 | 1,946 |
| | | | |
| *Амортизация и загуби от обезценка* | | | |
| Салдо към 1 януари 2018 | 7 | - | 7 |
| Амортизация за годината | 13 | - | 13 |
| Салдо към 31 декември 2018 | 20 | - | 20 |
| | | | |
| Салдо към 1 януари 2019 | 20 | - | 20 |
| Амортизация за годината | 22 | - | 22 |
| Салдо към 31 декември 2019 | 42 | - | 42 |
| | | | |
| *Балансова стойност* | | | |
| **Към 1 януари 2018** | **14** | **-** | **14** |
| **Към 31 декември 2018** | **144** | **887** | **1,031** |
| **Към 31 декември 2019** | **122** | **1,782** | **1,904** |

През 2018 г. Дружеството е придобило софтуерни лицензи на стойност 143 хил. лева, които отдава на лизинг на свързани лица през 2018 и 2019г.

**Бележки към финансовия отчет**

## 17. Нематериални активи (продължение)

Разходите за придобиване на нематериални активи на стойност 887 хил. лева към 31 декември 2018 година и 1,782 хил. лева към 31 декември 2019 г. включват закупени лицензи и разходи за имплементация на софтуер, който е в процес на придобиване и предстои да бъде въведен в експлоатация в началото на 2021 г.

## 18. Материални запаси

| *В хиляди лева* | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
|---|---|---|
| Материали | 259 | 661 |
| Стоки | 6,607 | 33,673 |
| **Общо** | **6,866** | **34,334** |

Движението на обезценките на стоки е, както следва:

| *В хиляди лева* | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
|---|---|---|
| В началото на периода | 1,436 | 1,453 |
| Начислена обезценка | 865 | 178 |
| Обратно проявление на обезценка | (373) | (195) |
| **Общо** | **1,928** | **1,436** |

Обезценките на стоки се отчитат в себестойността на стоките, включена в ред „Себестойност на продажбите" в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (виж бележка 7).

## 19. Търговски и други вземания

| *В хиляди лева* | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
|---|---|---|
| Търговски вземания, нетно от обезценка | 6,023 | 6,496 |
| ДДС и други данъци за възстановяване | 1,723 | 125 |
| Предплатени разходи | 42 | 55 |
| Предоставени аванси | 2 | 16 |
| **Общо** | **7,790** | **6,692** |

Финансовите инструменти на Дружеството към 31 декември 2019 и 2018 година включват търговски и други вземания в размер на съответно 6,023 хил. лева и 6,496 хил. лева.

Към 31 декември 2019 г. Обезценката на търговските вземания е в размер на 159 хил. лв. (към 31 декември 2018 г.: 152 хил. лв. Движението на обезценката е представена в бел.25 - Финансови инструменти.

**Бележки към финансовия отчет**

## 20. Пари и парични еквиваленти

| *В хиляди лева* | 31 декември 2019 | 31 декември 2018 |
|---|---|---|
| Парични средства по разплащателни сметки | 17,251 | 3,772 |
| Парични средства в брой | 6 | 7 |
| **Общо** | **17,257** | **3,779** |

Като кредитополучател по договор и солидарен длъжник Дружеството е заложило в полза на кредитна институция всички настоящи и бъдещи свои вземания за салдата на всички сметки, на които е титуляр в съответната банкова институция. Към 31 декември 2019 и 2018 г. наличността на парични средства в банката - кредитор са в размер на съответно 16,887 хил. лева и 3,615 хил. лева (виж бележка 26).

## 21. Капитал

Към 31 декември 2019 и 2018 година внесеният напълно регистриран капитал е 10,000 хил. лева, разпределен в 100,000 дяла с номинална стойност 100 лева всеки. Едноличен собственик на капитала е Асид енд Фъртилайзърс Лимитид, Британски Вирджински Острови.

Съгласно решения на едноличния собственик на капитала, от Май 2019г. и от Юни 2019г. Дружеството е разпределило дивидент в размер на общо 20,000 хил. лв. от неразпределената печалба от предходни години и до края на месец Юни 2019г. същият е изплатен на едноличния собственик на капитала.

## 22. Доходи на наети лица

| *В хиляди лева* | 31 декември 2019 | 31 декември 2018 |
|---|---|---|
| Настояща стойност на задълженията към 1 януари | 53 | 37 |
| Стойност на придобитите права през годината | 5 | 5 |
| Начислени лихви | 1 | - |
| Преоценки, в т.ч.: | (1) | 11 |
| *Преоценки, произтекли от опита и действителността* | *3* | *7* |
| *Промяна на демографските предположения* | *(4)* | *5* |
| *Актюерски (печалби) загуби от промени във финансови предположения* | - | *(1)* |
| **Салдо към 31 декември** | **58** | **53** |

Съгласно изискванията на МСС 19 Доходи на наети лица, преоценките на обезщетенията при пенсиониране, които представляват Актюерски печалби и загуби произтекли от промяна в актюерските предположения, се признават в друг всеобхватен доход. През 2019 година, сумата на признатите в капитала актюерски загуби е 1 хил. лева (2018 г: печалба 11 хил. лева). През 2019 г. и 2018 г. за изчисление на задълженията за обезщетения при пенсиониране са използвани услугите на лицензиран актюер.

**Бележки към финансовия отчет**

## 22. Доходи на наети лица (продължение)

Основните финансови предположения, използвани при изчислението на задълженията при пенсиониране са следните:

| *В хиляди лева* | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
|---|---|---|
| Дисконтов процент към 31 декември | 1.25% | 2% |
| Нива на бъдещи заплати през първата следваща година | 2% | 2% |
| Нива на бъдещи заплати през втората година | 2% | 2% |
| Нива на бъдещи заплати от третата година | 2% | 2% |

За текучеството на персонала е използвана вероятност за напускане определена чрез нормално разпределение съгласно формулата NORMDIST (време до пенсия; 26; 6; 1), за 2018 г.: NORMDIST (време до пенсия; 22; 5; 1). Тази вероятност е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката

Към 31 декември 2019 година използваните демографски статистически предположения се основават на следното:

а) смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението на България през периода от 2016 до 2018 година на Националния статистически институт;
б) действащи към 31 декември 2019 година условия за пенсиониране за осигурителен стаж и възраст при втора и трета категория труд.

Едно от основните използвани предположения в изчислението е, че нормативната база относно правото на пенсиониране няма да се промени в бъдеще.

**Анализ на чувствителността**

В таблицата по-долу е представен анализ на чувствителността спрямо значителните предположения към 31 декември 2019 и 2018 г., изчислен на база метод, който екстраполира ефекта върху задълженията за доходи на персонала при пенсиониране, при разумна промяна в основните предположения към края на отчетния период.

| *Ефект в хиляди лева* | **2019 г. Изменение на задължение по план с дефинирани доходи при** | | **2018 г. Изменение на задължение по план с дефинирани доходи при** | |
|---|---|---|---|---|
| | **Увеличение на предпол.** | **Намаление на предпол.** | **Увеличение на предпол.** | **Намаление на предпол.** |
| Дисконтов процент - изменение от +/- 0.5% | (3) | 4 | (4) | 4 |
| Бъдещо увеличение на заплатите – изменение от +/- 0.5 % (за 2018г.: 1% изменение) | 3 | (3) | 6 | (6) |
| Вероятност за напускане в години - изменение от +/-1 г. | (1) | 1 | (2) | 2 |
| Допускане за бъдеща смъртност - изменение от +/-1 г. | (1) | 1 | - | - |

**Бележки към финансовия отчет**

## 22. Доходи на наети лица (продължение)

Планът за дефинирани доходи излага Дружеството на следните актюерски рискове:

| | |
|---|---|
| Инвестиционен риск | Според изискванията на МСС 19 настоящата стойност на задължението по плана с дефинирани доходи се изчислява като се използва дисконтов процент, който трябва да съответства на пазарните доходи от първокласни корпоративни облигации към датата на баланса. При условие, че в България няма добре развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации. Коефициентът на дисконтиране следва да отразява предполагаемия момент на изплащане на доходите. Очакваният среден бъдещ трудов стаж на служителите на Дружеството е 26 години. Ефективната годишна доходност на ценните книжа, издадени и гарантирани от държавата с 10 годишен матуритет е до 0.65% годишно. Процентът на дисконтиране, който е използван при изчисляването на задължението на работодателя към 31.12.2019 год. е в размер на 1.25% годишно за целия срок на задължението. Анализът на чувствителността показва, че промяната в дисконтовият процент е един от най-съществените актюерски рискове. |
| Лихвен риск | Намаление на лихвения процент на Българските държавни ценни книжа ще се отрази върху дисконтовия процент и ще увеличи задължението по плана с дефинирани доходи. |
| Риск, свързан с дълголетието | Настоящата стойност на задължението по плана с дефинирани доходи се изчислява при отчитане на най-добрата приблизителна оценка на смъртността на наетите лица |
| Риск, свързан със заплатата | Настоящата стойност на задължението по плана с дефинирани доходи се изчислява като се отчитат бъдещите заплати на наетите лица по плана. Увеличението на заплатите ще повиши задължението по плана. |

Към всяка дата на финансовия отчет, ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за обезщетения при пенсиониране, платими при текущото ниво на възнагражденията. Настоящата стойност на задълженията за обезщетения при пенсиониране са представени като дългосрочен пасив, предвид общата им класификация като дългосрочен пасив.

## 23. Пасиви по лизинги

Дружеството наема специализирани транспортни средства за срок от 5 години. В предходни периоди този лизинг е класифициран като оперативен лизинг, съгласно МСС 17. Информация за лизингите, в които Дружеството е лизингополучател е представена по – долу, както и в бележка 16 (б) – Активи с право на ползване.

| **Анализ на падежите – договорени недисконтирани парични потоци** | **31 декември 2019** |
|---|---|
| *В хиляди лева* | |
| До една година | 218 |
| Между една и пет години | 362 |
| Повече от пет години | - |
| **Общо недисконтирани пасиви по лизинг към 31 декември** | **580** |
| **Пасиви по лизинг, включени в отчета за финансовото състояние към 31 декември (дисконтирани)** | **568** |
| *в това число* | |
| Текущи | 204 |
| Нетекущи | 364 |

**Бележки към финансовия отчет**

## 23. Пасиви по лизинги (продължение)

***Суми признати в печалби и загуби***

| *В хиляди лева* | **2019** |
|---|---|
| **2019 – Лизинги, съгласно МСФО 16** | |
| Разход за амортизация | 211 |
| Лихви върху пасиви по лизинг | 11 |
| Разходи свързани с краткосрочни лизинги | 213 |
| Разходи свързани с лизинги на активи с ниска стойност, които изключват краткосрочни лизинги на активи с ниска стойност | 1 |
| **Общо** | **436** |

| **2018 – Оперативни лизинги съгласно МСС 17** | **2018** |
|---|---|
| Разходи за наем | 122 |
| Разходи за условен наем | - |
| | **122** |

***Суми признати в отчета за паричните потоци***

| *В хиляди лева* | **2019** |
|---|---|
| Общо изходящи парични потоци за лизинги | 200 |

***Опции за удължаване***

Лизинговият договор не съдържа опция за удължаване.

## 24. Търговски и други задължения

| *В хиляди лева* | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
|---|---|---|
| Търговски задължения | 667 | 432 |
| Задължения към персонала | 63 | 50 |
| Отсрочени приходи | 62 | 280 |
| Начисления за неизползвани отпуски | 60 | 43 |
| Задължения към бюджета | 38 | 365 |
| Задължения по социално осигуряване | 17 | 12 |
| Други | 1 | 1 |
| **Общо** | **908** | **1,183** |

Финансовите инструменти на Дружеството към 31 декември 2019 и 2018 година включват търговски и други задължения в размер на съответно 668 хил. лева и 433 хил. лева.

**Бележки към финансовия отчет**

## 25. Дължим корпоративен данък

| *В хиляди лева* | 31 декември 2019 | 31 декември 2018 |
|---|---|---|
| В началото на периода | 46 | 106 |
| Начислен данък за периода | 643 | 626 |
| Платен през периода | (666) | (686) |
| **Общо** | **23** | **46** |

## 26. Финансови инструменти

### Счетоводни класификации на справедливите стойности

Ръководството е извършило анализ на финансовите инструменти, по които Дружеството е страна към датата на финансовия отчет, за да бъдат определени техните справедливи стойности и съответните им нива в йерархията на справедливите стойности.

Ръководството счита, че към 31 декември 2019 и 2018 г. отчетните стойности на следните финансови инструменти са разумни приближения на техните справедливи стойности:

- краткосрочните вземания (Бележка 19, 28),
- търговски и други задължения (Бележка 23, 23, 28)
- парични средства (Бележка 20).

Въпреки че Дружеството смята, че оценките на справедливи стойности са правилни, употребата на различни методики и предположения може да доведе до определяне на различни справедливи стойности.

През отчетния период Дружеството не е извършило прехвърляне на финансови инструменти между отделните нива на йерархията на справедливите стойности.

### Кредитен риск

Отчетната стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната кредитна експозиция към датата на финансовия отчет е:

| *В хиляди лева* | 31 декември 2019 | 31 декември 2018 |
|---|---|---|
| Търговски и други вземания | 6,023 | 6,496 |
| Вземания от свързани лица | 1,150 | 1,161 |
| Пари и парични еквиваленти | 17,257 | 3,779 |
| **Общо** | **24,430** | **11,436** |

**Бележки към финансовия отчет**

## 26. Финансови инструменти (продължение)

### Кредитен риск (продължение)

Анализът на търговските и други вземания по географски райони към датата на баланса е, както следва:

| *В хиляди лева* | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
|---|---|---|
| България | 4,205 | 6,253 |
| Други държави от ЕС | 1,294 | 131 |
| Трети страни | 1,674 | 1,273 |
| **Общо** | **7,173** | **7,657** |

Към 31 декември 2019 година Дружеството има концентрация на кредитен риск, като вземанията от три клиента представляват 44 % (3,187 хил. лева) от общия размер на вземанията. Към 31 декември 2018 година Дружеството има концентрация на кредитен риск, като вземанията от три клиента представляват 55% (4,174 хил. лева) от общия размер на вземанията.

### Загуби от обезценка на вземанията на Дружеството

Времевата структура на търговските вземания на Дружеството, включително и от свързани лица, към датата на финансовия отчет е:

| *В хиляди лева* | **2019** Брутна сума | **2019** Обезценка | **2018** Брутна сума | **2018** Обезценка |
|---|---|---|---|---|
| Непросрочени | 4,536 | - | 6,508 | - |
| Просрочени до 30 дни | 2,294 | - | 1,116 | - |
| Просрочени от 30 до 90 дни | 89 | (8) | 15 | - |
| Просрочени от 90 до 180 дни | 258 | - | 17 | - |
| Просрочени от 180 до 360 дни | 4 | - | 18 | (17) |
| Просрочени над 360 дни | 151 | (151) | 135 | (135) |
| **Общо** | **7,332** | **(159)** | **7,809** | **(152)** |

Използваната от Дружеството методика за обезценка на вземания, изготвена според изискванията на МСФО 9, е описана в бележка 3 (г (i)). Движението на обезценката на търговски вземания и активи по договори през годината е, както следва:

| *В хиляди лева* | **2019** | | | **2018** | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Инди-видуални | Колектив-ни | Общо обезценки | Инди-видуални | Колектив-ни | Общо обезценки |
| **Баланс към 1 януари** | **150** | **2** | **152** | **1,311** | **-** | **1,311** |
| Начислени обезценки | 7 | 7 | 14 | 15 | 2 | 17 |
| Отписани за целите на първоначално представяне съгласно МСФО 9* | - | - | - | (1,176) | - | (1,176) |
| Отписани | (7) | - | (7) | - | - | - |
| **Баланс към 31 декември** | **150** | **9** | **159** | **150** | **2** | **152** |

* Брутната балансова стойност на търговските вземания се отписва, когато Дружеството няма разумни очаквания за възстановяването им. Въпреки това, Дружеството продължава с мерки и действия в съответствие с вътрешните правила на Дружеството за възстановяване на дължимите суми при спазване на приложимите законови норми.

**Бележки към финансовия отчет**

## 26. Финансови инструменти (продължение)

### Ликвиден риск

По-долу са представени договорените падежи на финансови задължения, включително оценените плащания на лихви като е изключен ефектът от договорени ангажименти за взаимно прихващане.

**31 декември 2019 г.**

| *В хиляди лева* | Отчетна стойност | Договорени парични потоци | 6 месеца или по-малко | 6-12 месеца | 1-2 години | 2-5 години | Повече от 5 години |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Търговски и други задължения | (668) | (668) | (668) | - | - | - | - |
| Задължения към свързани лица | (9,097) | (9,097) | (9,097) | - | - | - | - |
| Пасиви по лизинги | (568) | (580) | (109) | (109) | (218) | (144) | - |
| **Общо** | **(10,333)** | **(10,345)** | **(9,874)** | **(109)** | **(218)** | **(144)** | **-** |

**31 декември 2018 г.**

| *В хиляди лева* | Отчетна стойност | Договорени парични потоци | 6 месеца или по-малко | 6-12 месеца | 1-2 години | 2-5 години | Повече от 5 години |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Търговски и други задължения | (433) | (433) | (433) | - | - | - | - |
| Задължения към свързани лица | (11,726) | (11,726) | (11,726) | - | - | - | - |
| **Общо** | **(12,159)** | **(12,159)** | **(12,159)** | **-** | **-** | **-** | **-** |

### Валутен риск

***Експозиция към валутен риск***

За Дружеството възниква риск от операции с чужда валута по продажби за износ, покупки от внос, и тогава когато оперира със средства, деноминирани във валута, различна от български лев. Основният валутен риск е от сделки, деноминирани в щатски долари. Дружеството прилага политика на хеджиране на валутния риск, както е оповестено в бележка 3 в (v) по-горе.

Във връзка с активите и пасивите на Дружеството, деноминирани в Евро, Дружеството не е изложено на валутен риск, тъй като от 1 януари 1999 година българският лев е фиксиран към Евро при курс BGN 1.95583 = EUR 1.00. Българска Народна Банка определя официалния валутен курс на българския лев към други валути, като използва курса на Еврото към съответните валути, оповестени на международните пазари.

**Бележки към финансовия отчет**

## 26. Финансови инструменти (продължение)

Експозицията на Дружеството към валутен риск в оригинални валути е както следва:

| *В хиляди валутни единици* | 31 декември 2019 | | | | 31 декември 2018 | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | **BGN** | **EUR** | **USD** | **RON** | **BGN** | **EUR** | **USD** | **RON** |
| Търговски и други вземания | 4,205 | 957 | 628 | - | 6,253 | 67 | 746 | - |
| Пари и парични еквиваленти | 15,943 | 669 | 1 | 10 | 3,394 | 160 | 30 | 46 |
| Търговски и други задължения (вкл. свързани лица) | (9,461) | (155) | - | (4) | (12,125) | (7) | (12) | - |
| Пасиви по лизинги | (568) | - | - | - | | | | |
| **Нетна експозиция** | **10,119** | **1,471** | **629** | **6** | **(2,478)** | **220** | **764** | **46** |

Следните значими валутни курсове са приложими през периода:

| | **Курс на датата на отчета** | |
|---|---|---|
| | **31 декември 2019** | **31 декември 2018** |
| Евро (EUR) | 1.95583 | 1.95583 |
| Щатски долар (USD) | 1.74099 | 1.70755 |
| Румънска лея (RON) | 0.40891 | 0.41939 |

***Анализ на чувствителността***

10% увеличение/ (намаление) на курса на лева спрямо щатския долар към 31 декември би довело до увеличение (намаление) на капитала и печалби и загуби със стойностите посочени по-долу. Увеличението на валутния курс при нетна положителна валутна експозиция ще доведе до увеличение на печалбите и загубите, а при нетна отрицателна валутна експозиция, съответно до намаление на печалбите и загубите. При този анализ се приема, че всички останали променливи и в частност лихвените нива, са постоянни. Анализът е извършен при същите допускания и за 2018г.

| | **Увеличение** | | **Намаление** | |
|---|---|---|---|---|
| *Ефект в хиляди лева* | **Печалби и загуби** | **Собствен капитал** | **Печалби и загуби** | **Собствен капитал** |
| **31 декември 2019** | | | | |
| USD 10% намаление (увеличение) | 108 | - | (111) | - |
| RON 10% намаление (увеличение) | - | - | (1) | - |
| **31 декември 2018** | | | | |
| USD 10% намаление (увеличение) | 131 | - | (131) | - |
| RON 10% намаление (увеличение) | - | - | - | - |

**Лихвен риск**

Към 31 декември 2019 и 2018 г. лихвоносните финансови активи на Дружеството включват парични сметки по банкови сметки с плаваща доходност и са в размер на съответно 17,251 хил. лева и 3,772 хил. лева. Към 31 декември 2019 лихвоносните финансови пасиви с фиксирана доходност включват Пасиви по лизингови договори в размер на 568 хил. лева. Към 31 декември 2019 и 2018 г. Дружеството няма лихвоносни финансови пасиви с плаваща доходност.

**Бележки към финансовия отчет**

## 26. Финансови инструменти (продължение)

***Анализ на чувствителността на финансовите инструменти с фиксирана лихва***

Дружеството не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност чрез печалби и загуби и не определя деривативи (лихвени суапове) като хеджингови инструменти според модела на справедлива стойност на хеджингово отчитане. Поради това промяна на лихвените проценти към 31 декември 2019 и 2018 година не би засегнала печалби и загуби. Към 31 декември 2019 г. лихвоносните финансови пасиви с фиксирана доходност включват пасиви по лизинг в размер на 204 хил. лева (31 декември 2018 г.: няма).

## 27. Потенциални задължения и условни пасиви

Към 31 декември 2019 и 2018 г. Дружеството има потенциални задължения по сключен договор за поемане на кредитен ангажимент под формата на финансови сделки, с одобрен лимит 2,100 хил. евро и падеж 30 септември 2024 г. Към същите дати Дружеството е и солидарен длъжник по аналогичен договор, сключен от свързано лице за поемане на кредитен ангажимент под формата на финансови сделки, с одобрен лимит 2,200 хил. евро и падеж 30 септември 2024 г.

Дружеството, заедно със свързано лице, е кредитополучател, солидарен длъжник и обезпечител по сключен договор за банков кредит под условие за поемане на кредитни ангажименти под формата на банкови гаранции и документарни акредитиви с максимален кредитен лимит 10 милиона лева. Крайният срок на договора е 30 септември 2026 година. Издадените банкови гаранции по този договор към 31 декември 2019 година са в размер на 2,537 хил. лева (2018 г: 8,129 хил. лева).

Дружеството има сключен договор за банков кредит – овърдрафт, с одобрен лимит 30,000 хил. лева и краен срок 31 януари 2025 г., по който свързано лице е съдлъжник, като двете дружества споделят заедно общия кредитен лимит по заема. Договорената лихва е плаваща и се формира на базата на осреднен депозитен индекс (ОДИ) плюс фиксирана надбавка. ОДИ се определя от търговската банка, с която Дружеството оперира и ежедневно се актуализира на официалната интернет страница на банката. Заемът е обезпечен със залог по реда на Закона за Особените Залози с дълготрайни активи, собственост на свързаното лице с пазарна стойност 41,515 хил. лева, както и със залог на настоящи и бъдещи вземания по всички сметки, на които Дружеството е титуляр в банката.

Като кредитополучател и солидарен длъжник Дружеството е заложило в полза на кредитната институция всички настоящи и бъдещи свои вземания за салдата на всички сметки, на които е титуляр в съответната банкова институция. Към 31 декември 2019 г. наличността на парични средства в банката кредитор в размер на 16,887 хил. лева (2018: 3,615 хил. лева).

## 28. Свързани лица

**Идентифициране на свързаните лица**

Едноличен собственик и крайно контролиращо дружество е Асид енд Фъртилайзърс Лимитид – Британски Вирджински острови. Свързани лица на Афер България ЕООД са дружествата под общ контрол на предприятието-майка, както и дружества, в които ключов управленски персонал упражнява контрол. Свързани лица на Дружеството са:

**Бележки към финансовия отчет**

## 28. Свързани лица (продължение)

- Асид енд Фъртилайзърс Лимитид – Британски Вирджински острови – Едноличен собственик и крайно предприятие-майка;
- Агрополихим АД – дъщерно дружество на Асид енд Фъртилайзърс Лимитид;
- Нитрополихим АД – свързано лице по линия на управление;
- Римакем ЕООД – свързано лице по линия на управление;
- Агро Цар Петрово ЕООД – свързано лице по линия на управление;
- Трансферт ЕООД – свързано лице по линия на управление;
- Зърнен терминал Варна Запад АД – свързано лице по линия на управление;
- Булком Видин ЕООД – свързано лице по линия на управление.

Заключителните салда във вземанията и задълженията от/към свързани лица към края на годината са, както следва:

***Търговски вземания***

| *В хиляди лева* | 31 декември 2019 | 31 декември 2018 |
|---|---|---|
| Агро Цар Петрово ЕООД | 723 | 1,154 |
| Булком Видин ЕООД | 364 | - |
| Агрополихим АД | 63 | 7 |
| **Общо** | **1,150** | **1,161** |

***Текущи задължения***

| *В хиляди лева* | 31 декември 2019 | 31 декември 2018 |
|---|---|---|
| Агрополихим АД (търговски задължения) | 9,097 | 11,726 |
| **Общо** | **9,097** | **11,726** |

Обичайните срокове за плащане на вземания и задължения между свързани лица са 30 дни.

През 2019 и 2018 година сделките със свързани лица са, както следва:

| *В хиляди лева* | 2019 | 2018 |
|---|---|---|
| **Продажби** | | |
| Агро Цар Петрово ЕООД (стоки) | 736 | 437 |
| Булком Видин ЕООД | 453 | - |
| Агрополихим АД (стоки) | 147 | 1,587 |
| Римакем ЕООД (услуги) | 4 | 2 |
| **Общо** | **1,340** | **2,026** |

| *В хиляди лева* | 2019 | 2018 |
|---|---|---|
| **Покупки** | | |
| Агрополихим АД (стоки и услуги) | 324,095 | 259,552 |
| Римакем ЕООД (услуги) | 2 | 2 |
| Нитрополихим АД (услуги) | - | 141 |
| **Общо** | **324,097** | **259,695** |

**Бележки към финансовия отчет**

## 28. Свързани лица (продължение)

През 2019г. е изплатен дивидент на едноличния собственик на капитала Асид енд Фъртилайзърс Лимитид в размер на 20,000 хил. лв. от натрупаната неразпределена печалба от предходни периоди (виж също бележка 21). През 2018г. няма разпределян дивидент.

**Сделки с ключов управленски персонал**

Управителят на Дружеството се счита за ключов управленски персонал. Изплатените възнаграждения на ключовия ръководен персонал през 2019г. са в размер на 40 хил. лв. (2018 г: 40 хил. лв.).

## 29. Събития след датата на финансовия отчет

- **Прокура**

Считано от 08 април 2020 г. за прокурист на Дружеството е обявен Филип Серж Бернард Ромбаут.

- **COVID-19**

Началото на 2020 г. беше белязано от пандемия в световен мащаб, причинена от вируса COVID-19. Почти всички държави в света бяха засегнати в различна степен и въведоха извънредни противоепидемични мерки, с които на практика блокираха живота, икономиката и дейността на огромен брой фирми в целия свят. Свободното движение на хора беше ограничено, което повлия и върху движението на стоките. В България беше въведено извънредно положение, в периода от 13 март до 13 май 2020 г., което доведе до ограничаване на икономическия живот в страната.

Икономическите въздействия от настъпилите събития включват:
- Прекъсване на нормалните бизнес операции, по-специално в „значително засегнатите страни“, които имат висок и/или бързо нарастващ процент темп на зараза;
- Значително нарушаване на бизнеса в „силно изложени сектори“ в световен мащаб, по-специално търговия и транспорт, пътувания и туризъм, хотелиерство, развлечения, спорт, производство, строителство и търговия на дребно; и
- Значително увеличение на икономическата несигурност, което се доказва от по-нестабилните цени на активите и валутните курсове и значителен спад на дългосрочните лихвени проценти в развитите икономики.

Въз основа на публично достъпна информация към датата, на която този финансов отчет е одобрен за издаване, включително на мерките, които вече са предприети от българското правителство, ръководството на Дружеството е направило анализ на възможните ефекти в резултат на пандемията и наложените ограничения, и е разгледало различни сценарии по отношение на потенциалното развитие на епидемията и очакваното ѝ въздействие върху Дружеството и икономическата среда, в която то оперира.

Ръководството разгледа следните оперативни рискове, които биха могли да повлияят неблагоприятно на Дружеството:
- липса на персонал за продължителен период от време;
- прекъсване на доставките на стоки;
- свиване на обема на продажбите.

**Бележки към финансовия отчет**

## 35. Събития след датата на финансовия отчет (продължение)

Ръководството на Дружеството е направило анализ на тези рискове и счита, че към настоящия момент, същите не оказват съществено влияние върху дейността на Дружеството а именно:

- По отношение на персонала – веднага след обявяване на извънредно положение в страната, ръководството на Дружеството прие и въведе незабавни противоепидемични мерки, с цел предпазване на дейността на Дружеството от най-сериозния бизнес риск, а именно – преустановяване на дейността, поради поставяне на заболели служители и контактните им лица под карантина. Бяха въведени множество организационни и технически мерки, най-важната от които беше свързана със социално дистанциране на служителите чрез пренасочването им на работа от дома, което беше възможно предвид това, че дейността на Дружеството позволява такава мярка. До настоящия момент не са установени случаи на заразени служители, както и не са декларирани случаи на заразени близки и роднини на служителите на Дружеството;
- По отношение на доставките – за кратък период от време, след началото на пандемията, се наблюдаваше известно закъснение на доставките на стоки от някои от засегнатите държави. Въпреки това този процес не беше критичен за Дружеството, тъй като то беше обезпечено с достатъчно стоки за реализация. Към датата на издаване на настоящия финансов отчет, ритъмът на доставките е нормализиран и същите се извършват в съответствие с договорите и логистичните планове;
- По отношение на продажбите – основната част от стоките на Дружеството се реализира в страната и в съседни държави, посредством автомобилен транспорт. През втората половина на месец март и през април 2020 г. се наблюдаваше известно свиване на обема на заявките за експедиция, поради настъпилите затруднения за транспортните фирми, породени от карантината на персонала им и ограниченията за пътуване извън страната. В тази връзка, част от продажбите бяха пренасочени чрез железопътен транспорт, който беше сравнително по-малко засегнат. Като цяло в началото на пандемията се наблюдаваше спад в обема на продажбите, но понастоящем тенденцията е към връщане на обичайния ритъм на работа;

Вследствие на предприетите мерки, дейността на Дружеството не беше сериозно засегната от развитието на пандемията. Ръководството на Дружеството очаква, че в резултат от мерките на правителството на Република България за съживяване на икономическия живот и действията на ръководството, дейността ще бъде напълно нормализирана и ще продължи да бъде изпълнявана, в съответствие с първоначалните планове и графици.

Въпреки това, все още е налице риск от намаление на дейността на потенциалните клиенти и влошаване на ликвидността на Дружеството. Ръководството отчита риска и наблюдава обстоятелствата на дневна база. Дружеството използва собствени средства за финансиране, но има и договорени кредитни линии, поради което счита, че наличните финансови ресурси ще са достатъчни да покрият неотменимите разходи, дори и при неблагоприятни, но възможни сценарии за по-нататъшно развитие на пазарната ситуация.

Въз основа на публично достъпна информация, текущите финансови показатели на Дружеството и с оглед на инициираните от ръководството действия, Ръководството не предвижда пряко, непосредствено и значително неблагоприятно въздействие на разпространението на COVID-19 върху Дружеството, неговите операции, финансово състояние и оперативни резултати. Не е възможно да се изключи обаче възможността неблагоприятното въздействие на удължените периоди на блокиране, тежестта и последващото въздействие на наложените мерки върху икономическата среда, в която Дружеството оперира, да се отразят неблагоприятно върху Дружеството и неговото финансово състояние и оперативни резултати в средносрочен и дългосрочен план.

Ръководството на Дружеството продължава да наблюдава внимателно ситуацията и ще отговори адекватно на настъпилите промени в обкръжаващата среда, за да ограничи въздействието на определени рискови обстоятелства, ако и когато настъпят.

Няма други събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този финансов отчет е одобрен за издаване от Управителя.

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg

# ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До едноличния собственик на капитала на
Афер България ЕООД

## Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 1 до стр. 54 финансов отчет на Афер България ЕООД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2019 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

## База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

## Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

## *Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството*

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

*Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството*

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

## Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

## Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

— идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

— получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи

при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.

— оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

— достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

— оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

КПМГ Одит ООД

Добрина Калоянова
*Управител*

Иван Андонов
*Регистриран одитор,*
*отговорен за одита*

Бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

6 август 2020 г.

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
София
Рег. № 045
КПМГ ОДИТ ООД